

Bort inni a melegben

Azon töröm a fejem, hogy jó időpontban van-e a füredi borhét, vagyis borhetek. Mivel éppen augusztus elején 40 fok körül jár már hetek óta, s én bizony egy pohár bort sem bírnék meginni kint a sétányon ebben a hőségben. Igaz, sört sem, csak vizet, sok vizet! (Mint a ló, mondják az ellen-ségeim...) Számomra a bor-ivás ideje alapvetően azért szeptembertől kezdődik, amikor a szüreti munkák is megindulnak, s Füreden már minden a szőlőről és a borról szól. Nagyon kedvelem ezt az időszakot, sokkal jobban, mint a nyári idegenforgalom zsúfoltságát. Olyankor ez a város visszatalál gyökereihez, ősei emlékeihez, a családok történeteire. (Kriúdnyak is ez volt a kedvenc időszaka Füreden, az érett szőlő és az érett asszonyok világa...) Tudom én, megvan ennek a magyarázata, hogy miért augusztusban vannak a bornak hetei. Nyilvánvaló, az idegenforgalom, a sok-sok vendég, a lassan lecsillapuló nyári kedélyek, csak éppen most nekem sok a jóból. Mármint a kánikulából. De gondolom, pár nap, s ismét itt lesznek a kellemes esték, amikor éjjelig kint lehet ülni a borházak előtt, s napon-ta cserélgetni a pincéket, kínálatukat. Ámbár itt is sokféle az emberi nem: van, aki egy pincére esküszik, van, aki mindre. Van, aki egy bort iszik, van, aki az egész repertoárt végiginná. (Szerintem ez még senkinek nem sikerült!) Van, aki a férfi kiszolgálóra esküszik, van, aki csak a lányok kezéből fogadja el a poharat. Van, aki Csokonait emlegeti ivás közben, van, aki Petőfit idézi, a modernekek eljutnak egészen Hamvas Béláig – ha ugyan a tizedik pohár után egy idézet is eszükbe jut. Igynék hát augusztusban is bort Füreden! Sok bort és jó bort. Mert ami igazán varázslatos a térség, az az, hogy évek óta érezzük nyíltan leginkább, hogy tehetséges borászok nőnek fel mellettünk. Fiúk és lányok, akik tudják mindazt, amit a könyvekben írnak, s még inkább mindazt, amit a szüleik, ősök rájuk hagytak a bor tüköréről. S ha szóba állnak velünk, akkor már nemcsak szépen és igényesen, de szeretettel is tudják elmesélni, mi a füredi, arácsi, bor titka. S ha felemeljük poharunkat, a lenyugvó nap fénye felé tartva, mi is belelátjuk e csodálatos nedűbe Füred örök varázslatát. Az örökkévalóság ígézetét.

Praznovszky Mihály

Új fajták a borheteken

Huszonöt borász települt ki a sétányra augusztus 25-ig

Nincs még egy olyan város és borvidék az országban, amely ennyire mély és tartalmas viszonyt ápolna a műzsákkal, mint Balatonfüred – mondta V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár a borhetek megnyitóján. A három héten át tartó rendezvényre százötven-ezer látogatót várnak.

Balatonfüred és vidéke nemcsak a borokról, hanem a művészetekhez fűződő kapcsolatairól is híres – fogalmazott V. Németh Zsolt államtitkár, aki megnyitóbeszédében Hamvas Bélát idézte: a borivásnak ugyan nincsen műzsája, de helyesen jó bort csak az tud inni, aki költőket olvas, muzsikát hallgat, képekben gyönyörködik.

– Népszerű és szerethető rendezvény a borhetek, jóval több egy borkereskedésnél, hiszen minden este kulturális programok várják az érdeklődőket. Az a célunk, hogy ráirányítsuk a figyelmet a térség boraira és gazdáira, azt szeretnénk, hogy minél több szőlőterület újuljon meg – mondta dr. Bóka István polgármester.

Augusztus 25-ig huszonöt borász, valamint kiskereskedők, pecszenyestők és pálinkaházak várják a borhetek látogatóit. A borvidék legjobb nedűit, mintegy harminc fajtából származó, csak-

Bóka István, Kontrát Károly, V. Németh Zsolt, Kovács Zoltán, Koczor Kálmán és Mészáros József

nem kétszázféle bort lehet megkóstolni, a borospavilonok mindennap reggel tíztől éjjelig lesznek nyitva.

– Már évek óta a mennyiségi fogyasztás helyett a minőségi fogyasztás jellemző a borheteken. Erre ideális a fesztivál, mert valóban sok, nagyon jó minőségű bor kapható. Egyre többen keresik a kuriózumokat, a késői szüretelésű vagy a díjnyertes borokat. A 2011-es vörösborkok mostanra értek be, márpedig ez egy egészen

kivételes, kimagasló borokat adó évjárat volt, ezek biztos népszerűek lesznek. Az idei évjárat a száraz, meleg idő miatt magas alkoholtartalmú, lágyabb, tüzes borokat produkált. Idén is sláger lesz várhatóan a rozé, illetve a rozéfröccs és persze a borvidék zászlósora, az olaszrizling – válaszolta lapunk kérdésére Mészáros József, a kiállító borászok képviselője, akit idén az év füredi borászának választottak, így övé lesz a sétányon az első pavilon,

amelyben mások mellett két aranyérmes olaszrizlingjét és a cabernet sauvignon borát is kínálja majd.

A tavalyi borhetekhez képest két új borászat, a Kálmán, illetve a Homola Pince lesz jelen, és külön pavilont kap a város borát adó Szent Benedek Gimnázium Széchényi Ferenc tagintézménye, de lesz egy nagy hiányzó is, a Jásdi Pince idén nem települ ki a sétányra.

(Folytatás a 2. oldalon.)

TARTALOM

Helytörténeti érdekességek

Sissi császári öfelsége nem jött 1866-ban, Kosztolányi-né még játszott is Füreden 1911 júliusában.

4-5. oldal

Amrita Sher-Gil füredi tárlata

Az indiai modern festészet megújítója, a magyar-indiai festőművész tárlata szeptember elsejéig látható a Vaszary Villában.

7. oldal

Tizenhatan távoztak

Jelentős változásokon ment, megy át a Balatonfüred FC csapata, Pető Tamás edző új kerettel készül.

11. oldal

Augusztus 20.

Ünnepi program délelőtt

9.00: Ünnepi szentmise a Római Katolikus Plébániatemplomban, utána kenyérszentelés

9.30: Ünnepi istentisztelet a református Fehér templomban

10.30: Városi ünnepség a Szent István téren, ünnepi beszédet mond dr. Kontrát Károly, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára. Az ünnepségen a Balatonfüred Néptáncgyűttes és Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekara lép fel.

Este a Kisfaludy színpadon a Nagyon Balaton program keretében 18.00: Szőke Nikolett Quartett műsora,

20.00: Berki Tamás koncertje, közben 21 órától tűzijáték a mólóról

22.00: a Lajkó Félix Trió zenél

További információ: <http://www.balatonfured.hu/>

Megkezdődött az uszoda építése

Július 26-án, pénteken megkezdődött a városi uszoda építése. A Balaton Szabadidőközpont melletti ingatlanon egy 33 méteres uszodát építenek fel, amelynek megvalósítása már hosszú ideje napirenden volt a városban.

Kisebbit vita után júliusi ülésén három nem szavazattal a képviselő-testület úgy határozott, tá-

mogatják, hogy a Bringaparkot üzemeltető Extrém Pictures Kft. a park mellett egy kalandparkot hozzon létre, amelyhez a Közép-dunántúli Operatív Program Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése című pályázatán több mint százmillió forint támogatást is nyert.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Ötszáz vendég bálozott

Bőr Viktória, a tavalyi bál szépe édesapjával vonult a menet élén (Részletes beszámoló a 3. oldalon.)

A Toncsi-villa a városé

Bálint Jánosné házát helytörténeti céllal hagyta Balatonfüredre

Hosszabb ideje kihasználatlan épületek, üresen álló belterületi telkek kerülhetnek államiból önkormányzati tulajdonba.

A mintegy 1200 ingatlan ingyenes átadásával 32 település több százmillió forint értékben gyarapodhat – közölte az átadásokat lebonyolító Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt. prmenedzsere. *Czifra Boglárka* tájékoztatása szerint az állam ezzel a döntéssel igyekszik elősegíteni az önkormányzatok munkáját, hogy az ingatlanok jó kezekbe kerülve a helyben lakók életminőségét javítsák.

Az átadás feltételei között a legfontosabb, hogy az önkormányzatok 15 évig kizárólag a kötelező helyi feladatok ellátásához használhatják fel az átadott ingatlan, és minden év végén be kell számolniuk róla, hogy addig miként gazdálkodtak az átvett javakkal. Az Országgyűlés június 17-én fogadta el az ezzel foglalkozó, az egyes állami és önkormányzati ingatlanok ingyenes tulajdonba adásáról szóló törvényt.

Visszakerült a balatonfüredi önkormányzat tulajdonába a város közepén álló, Toncsi-villaként ismert épület – számolt be róla *dr. Bóka István* polgármester. Az ingatlan volt tulajdonos, Bálint

Jánosné még a '80-as években a megyei idegenforgalmi hivatalra hagyta, azzal a kikötéssel, hogy itt rendezzék be a város helytörténeti múzeumát. A végakartnak megfelelően a házban működött a Városi Helytörténeti Gyűjtemény, ám néhány éve a relikviák egy része másik épületbe költözött, a házat pedig átadták az államnak. A polgármester elmondta, számítások szerint az önkormányzat 20–25 millió forintból hozhatja rendbe a házat, ehhez pályázni szeretnének. A tervek szerint a felújítás után az épület kulturális rendezvények lebonyolítására is alkalmassá válik.

Forrás: MTI

Megkezdődött az uszoda építése

(Folytatás az 1. oldalról.)

– Az ingatlanon a térség legkorszerűbb és legtöbb elemet tartalmazó kalandparkja épülhet fel. A terület jelenleg aggályosan néz ki, az új beruházás reményeink szerint sokat javít majd a helyzeten – fogalmazott *dr. Bóka István* polgármester.

A testületi ülésen *Molnár Judit*, *Schindele György* és *Takács Miklós* képviselők is a beruházás ellen érveltek – páran hiányoztak –, végül a testület név szerinti szavazással úgy döntött, támogat-

ja a beruházást, amely a tervek szerint a jövő szezónra el is készülhet.

Az ülésen Bóka István polgármester bejelentette: az államtól térítésmentesen megkapta a város az Arany János utcában álló Helytörténeti Múzeum épületét (lásd fenti írásunk), és friss hír az is, hogy elkészült a Koloska-völgyben kialakított, egész éven át látogatható vadaspark, amelynek hivatalos átadását augusztus 14-én rendezik meg.

MT

Készül már az új kerékpárút

Készül a felső városrészt a Balaton-parttal összekötő, két és fél kilométeres kerékpárút. A munkálatok már javában zajlanak, a Kékipatak mentén haladó út nyomvonalát kijelölték, a kétszázmillió forintos keretből épülő új kerékpárút környezetében több közparkot is kialakítanak majd. A két és fél kilométeres kerékpárút az Ady Endre utcai postától indul, és a Kékipatak mentén haladva a Tesco mellett ér ki a 71-es főútra.

Tovább bővül a BYC-kikötő

260 millió forintos fejlesztést terveznek a Balatonfüredi Yacht Clubnál, a komplex beruházáshoz uniós pályázaton már nyert is 156 millió támogatást a klub. A BYC a beruházáshoz szükséges önrész biztosításához támogatást kért a várostól, amit rendkívüli ülésen meg is szavazott a testület.

A júniusi testületi ülésen több képviselő jelezte, nem ismerik a beruházás részleteit, így *Bóka István* polgármester úgy döntött, hogy visszavonja az előterjesztést és azt külön ülésen tárgyalják meg.

A beruházásról szóló részletes prezentációt *Böröcz István*, a BYC ügyvezető igazgatója tartotta meg, amely után a képviselők egy tartózkodás mellett megszavazták a fejlesztéshez kért 50 millió forint támogatást, amelyet az önkormányzat két részletben biztosít majd. A telephely fejlesztése egy nyertes uniós pá-

lyázatnak köszönhetően még 2007-ben kezdődött el, most a beruházás utolsó fázisához értek. A fejlesztéshez 103 millió forintos önrészt kell biztosítani, ennek felét kérte a klub az önkormányzattól. Böröcz István, a BYC ügyvezető igazgatója kiemelte: a part menti régi hangárt lebontanák, és a klubházhoz illeszkedő új hangárt építenének, amelyben tárolóhelyiségek, vízszblokk, öltöző, klubszoba, büfé és oktatószoba kapna helyet. – Ezzel befejeződne a BYC teljes infrastrukturális felújítása. A munkálatok a tervek szerint idén októbertől jövő év áprilisáig tartanak – jegyezte meg Böröcz István.

– A BYC fejlesztése stratégiai kérdés a városban, a tradíciók, a klub értékei és a turisztikai vonzereje miatt egyaránt. A megnyert pályázat révén egy komplex beruházás valósulhat meg, ami színvonalában, minőségében jól illeszkedne a korábban már felújított sétányhoz – mondta dr. Bóka István polgármester.

Martinovics

Vadaspark a Koloska-völgyben

Egész éven át, időjárástól függetlenül megközelíthető és térítésmentesen látogatható vadaspark nyílik a Koloska-völgyben. A park természetes környezetében, megfelelő méretű életteret biztosítva vadfajainak egy részét, azok megfigyelését testközelből teszi lehetővé.

A létesítmény 2,2 hektáron terül el, amely teljes egészében a magyar állam tulajdonában, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében lévő, védett természeti terület, része a Natura 2000 hálózatnak.

A vadaspark ötlete 2010-ben született, célja az ember és a természet közötti kapcsolat fejlesztése, a vadon élő állatokhoz kötődő ismeretek bővítése. A park, amely a családokat, a gyermekcsoportokat és a turistákat egyaránt várja, természetes környezetében, megfelelő méretű életteret biztosítva mutatja be Magyarország vadfajainak egy részét, azok megfigyelését testközelből teszi lehetővé.

A 15 millió forintos beruházást teljes egészében a Bakonyerdő Zrt. finanszírozta saját forrásból, pályázati lehetőségek igénybevétele nélkül. A látogatók elé táruló domboldal nyolc vadfajnak, a gímszarvasnak, a dámszarvasnak, a muflonnak, az őznek, a fűrtnek, a fogolynak, a fácánnak és a tőkés-récének ad otthont, mellettük a terület rovar- és növényvilága is említésre méltó.

A látogatók az ajánlott útvonalat követve mindegyik vadfajjal megismerkedhetnek, a magaslesek-re felmászva pedig kiváló fotók készíthetők. A vadaspark egész éven át, időjárástól függetlenül megközelíthető és térítésmentesen látogatható.

Martinovics Tibor

Minden este programok

(Folytatás az 1. oldalról.)

– Egyértelmű, hogy hiányzik majd a Jásdi Pincészet. Egy bonyolult pontrendszer alapján dől el a kitelepülő borászok listája, ami a borversenyen elért eredményekből, illetve úgynevezett hozott pontokból tevődik össze, ezen nem tudott elegendő pontot szerezni a pincészet. Hiszek benne, hogy jövőre ez másként lesz – tette hozzá *Mészáros József*.

A tavalyi nagy sikerre való tekintettel a borhetek teljes kínálata ezúttal is megtalálható lesz a város okostelefonos alkalmazásában. A látogatók az ingyenesen letölthető alkalmazás Borhetek 2013 című rovatában, a felépített borházak sorrendjében megtalálják valamennyi pincészetet, a borászok pedig néhány mondatban jellemzik és kínálják saját borait. Minden, amit a borheteken kínált borokról tudni kell, az áráktól a különlegességekig, néhány kattintással akár ott, a sétányon elolvasható. (Az alkalmazás Balatonfüred néven letölthető a mobiltelefon-marketekben vagy a www.balatonfured.hu oldalon.)

A borászatokról és a borokról minden információ elolvasható az okostelefon-alkalmazáson

A borheteken idén is valamennyi pincészetnél többször ellenőrzik majd a fesztiválon kapható borok minőségét. Egy minősítő bizottság többször véletlenszerűen ellenőrzi majd a kínált nedűket, valamennyi bort végigkóstolják, emellett lesznek szűrőpróba-szerű ellenőrzések is. A borászok átlagban 6–10 féle bort kínálnak pavilonjaikban, a korábbi évek tapasztalatai alapján a

fesztivál alatt pincészeteként kétezer liter bor fogy el.

A borászok mellett három peccsenyesütő, négy pálinkaház, cukrászdák, kézművesek, illetve sajtóbódé várja a látogatókat. Lehet nézelődni a sétányra kitelepülő kiskereskedők asztalainál, a cukorkáktól a ruhákig át a játékokig sokféle terméket kínálnak.

Minden borospavilonnál lehet zsíros kenyeret is kapni, ami ugyan nem teljesen illik a borkóstoláshoz, de nagy hagyománya van.

A Kisfaludy színpadon minden este lesznek programok. Augusztus 20-án pedig egy igazi nagy buli várható, színvonalas tűzijátékkal és többek között Lajkó Félix-koncerttel.

Martinovics Tibor

SZÉCHENYI TERV

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Nagy tisztaságú olajok előállítására a kozmetikai és a gyógyszeripar számára

2013. április 29.

A Prodim Kft. 5.13 millió forint uniós támogatást nyert az Innovációs eredmények hasznosításának támogatása KKV-k részére tárgyú pályázati kiíráson. Az Új Széchenyi Terv keretében megvalósult fejlesztés eredményeképpen olyan nagy tisztaságú olajok előállítására van lehetőség, ami közvetlenül felhasználható kozmetikai vagy gyógyszeripari termékek fejlesztéséhez és gyártásához.

A támogatott projekt keretei között a *Prodim Kft.* célul tűzte ki, hogy különböző, már forgalomban lévő kozmetikai illetve gyógyszeripari termékek továbbfejlesztésében (pl. az oldhatóság, a biohasznosulás javításával) a hatóanyagokat tartalmazó, vagy ezeket oldatban tartó természetes eredetű növényi olajokat megfelelő minőségbiztosítás mellett, nagy tisztaságban állítja elő.

Különböző természetes növényi olajok táplálkozási, kozmetikai és gyógyszeripari felhasználása iránt egyre nagyobb érdeklődés tapasztalható. A forgalomban lévő, elsődleges feldolgozás eredményeképpen keletkezett természetes eredetű olajok döntő többsége – a nem megfelelő tisztaságuk miatt – azonban nem alkalmas közvetlen felhasználásra kozmetikai vagy gyógyszerkészítmények fejlesztéséhez, illetve gyártásához. Az Új Széchenyi Terv keretében megvalósult fejlesztés eredményeképpen olyan nagy tisztaságú olajok előállítására van lehetőség, amelyek közvetlenül felhasználhatók kozmetikai vagy gyógyszeripari termékek fejlesztéséhez és gyártásához.

A projekt a pályázó balatonfüredi telephelyén valósult meg, 2011. október 1. és 2012. október 31. között. A projekt során a korábban kidolgozott technológiák alkalmazásával, illetve a beszerzésre került eszközökkel, különböző hidegen préselt olajfajták (pl. szőlőmag, lenmag, napraforgómag) tisztítására, illetve szűrésére alkalmas technológia fejlesztése valósult meg. Az elsődleges gyártóktól, illetve kereskedelembe kerülő olajok egyik fő szennyező komponense a préselés során az olajba kerülő fémtörmelék. A fémszennyeződések eltávolítása, nagy mágneses térrel történő tisztítás – speciálisan erre a célra tervezett és gyártott mágneses fémkiválasztóval történik. A fémentesített olaj megfelelő hőmérsékleten történő további tisztítását követően kozmetikai vagy gyógyszeripari készítmények fejlesztéséhez alkalmazható, nagy tisztaságú olaj előállítása történik.

Prodim Kutató, Fejlesztő és Szolgáltató Kft.
Cím: Budapest, Szarvas Gábor u. 11.
E-mail: prodim@prodim.hu
Tel: 36-1-200-1129
www.ujszechenyterv.gov.hu

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projektek az Európai Unió támogatásával valósulnak meg.

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36(30)216-1768

Felj.: Pálffy Károly. Fotók: Füred Televízió. Nyomdai előkészítés: L-Medium Kft. Nyomdai munkálatok: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36(20)468-5385. A szerkesztőség jogának tekintve az olvasói levelek megrövidítését. Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, polgármesteri hivatal, 8230 Balatonfüred, Szent István tér 1., vagy Füred Stúdió Kft., 8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: bfu@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu és a www.balatonfured.hu honlapon is olvasható.

A 188. Anna-bál szépe Darvalics Virág

A 188. Anna-bál szépe a budapesti Darvalics Virág. Az első udvarhölgynek a 18 éves balatonfüredi Balla Lillyt választották, a második udvarhölgy Szóráth Sarah. Az Anna-bál szépe Viktória-mintás herendi vázát, udvarhölgyei pedig Rothschild- és Apponyi-mintásat kaptak ajándékba.

A Vaszary Villa kertjéből induló bevonulást rengetegen kísérték figyelemmel, a Gyógy téren lépni is alig lehetett. Háromszáz porcelánszívet akasztottak a vendégek nyakába. A bál szepét és udvarhölgyeit a szakértő zsűri választotta ki, de a legszebb 15 lányt, visszatérve a hagyományokhoz, a báli közönség szavazta meg.

Balla Lilly, az első és Szóráth Sarah, a második udvarhölgy

Horváth Éva és a korábbi bálók szépei Horváth Anna Krisztina emléktáblájánál

A hölgyek nyakába már a Vaszary Villa kertjében felakasztották az idén először arany helyett a divatos platinával festett, rózsaszín árnyalatú, számozott porcelánszíveket. Már hónapokkal ezelőtt elkelt minden jegy a bálra (a legolcsóbb belépő 50 ezerbe, a legdrágábbak 65 ezer forintba kerültek), mintegy hetven, zömében nyolcfős asztal várta a vendégeket, akik a nagy meleg miatt igyekeztek a szálló díszkertjében sétálgatni. A tavalyi bál szépe, *Bőr Viktória* lovas hintón körbejárta a várost – idén is ez volt a bál felvezetése.

A bálozók között feltűnt *Benkő László, Trokán Anna, Litkey Farkas, Güttler Károly* és az agykutató *Buzsáki György*. Ünnepi köszöntőjében a bál fővédnöke, *Németh Lászlóné* nemzeti fejlesztési miniszter kiemelte: az Anna-bál fogalommmá vált, a nemzeti kincs része. Mi bálozók, résztvevői és újratereimői vagyunk ennek a hagyománynak – mondta.

– A bál nagyon kedves a szívünknek, mert Magyarország egyik legszebb időszakát, a reformkort hozza vissza. Beleborzongok, ha arra gondolok, hogy

Berkenye István az Anna-bálon

Ki volt ez a Berkenye? Mikor járt az Anna-bálon? Miért fontos, hogy ott volt, és mi történt vele? Kérdéseinkre Gárdonyi Géza adja meg a választ a Te, Berkenye! című regényében, hiszen az egészet ő találta ki! A 150 éve született író, mindannyiunk legkedvesebb történetének szerzője (le sem kell írnom a regény címét!), valóban járt Füreden, nem is egyszer. Emlékét a mindentudó Némethné Rácz Lídia nyomozta ki, s tőle tudjuk, hogy amit Gárdonyi az Anna-bálról tudott vagy később tapasztalt, azt beleírta ebbe a regényébe is. (Háttérrel az 1861-es füredi újságot használta, de a mese már az övé!)

Nem egy gyakran olvasott könyv, pedig a mai olvasónak kedvére való, mert éppen csak egy kisregény terjedelmű. Másfelől kedves, szép-szomorú történet, persze hogy a szerelemről és persze hogy a férfi-nő ellentétéről. S a legfontosabb esemény háttere éppen az Anna-bál.

Annyi mindent megtudunk belőle, a régi Anna-bálók hangulatáról. Hogy hajóval jönnek, a Kisfaludyval a vendégek a déli oldalról. Hogy már a hajón arról beszélgetnek, egyre drágább a báli belépő. Hogy egy rostélyos ára 35 krajcár, az istentelen Mayer vendéglős veri fel ilyenkor az árakat. Hogy már nincs szállás, a „fürdőkádakat is átcsinálják ágyaknak”. Ott vannak már a színészek. Ott tartózkodik Reményi Ede, a híres hegedűs, aki koncertet ad. Jönnek az arisztokraták, hazaiak és külföldiek egyaránt. A híres Erdélyi Náci és zene-

kara játszik majd a bálon. Mire a hajó kikötött Füreden, hősünk mindet tudott a várható eseményekről.

Mindenki a sétateren van, a divatos viselet ekkor a magyaros ruha, abban sétálnak, mintha mindenki jelmezt öltött volna, úgy látszik az is volt: akkor ez a sikk, így megjelenni Füreden. És feltűnik Bizay báró, Balatonfüred mindmáig legendás szélhámosa, fürdői krakélere, hamiskártyás és még sok minden más.

Gárdonyi tehát pontosan ismerte a körülményeket, a helyszínt, a szereplőket. És magát a bált is, ahová elviszi szerencsétlen hősünket, Berkenye Pityót, aki meg akarja hódítani szerelmét, Júliát. Mert lányszívet rabolni nyáron csak Füreden lehet! Persze minden balul sült el. Ugyanis a füredi Anna-bálon akkoriban csak a nemzeti viseletben megjelenőket fogadták el! Aki modern, polgári ruhát vett fel, mint balsorsú hősünk a frakkot, azt kinézik, sőt, pincérnek nézik! Így hát Berkenye úr elmenekül az Anna-bálról, s minden terve összeomlik, Júliát nem veheti el feleségül.

Mi minden történt annak idején, Füreden! Nemcsak boldog szerelmek szövődnek itt, hanem meglesnek fájdalmas csalódások is. Olvashatunk mi pontos újsághíreket a régi füredi bálokról, de hogy megérezzük a bál és a bálozó fiatalok lelkét, ahhoz egy Gárdonyi kell. Neki elhisszük: az Anna-bál valamikor ilyen lehetett.

–y–y

Freund Tamás agykutatónak, az idei Kisfaludy-díjasnak Bóka István, Balatonfüred polgármestere gratulál (jobbra)

itt járt Jókai, Kossuth, Deák vagy éppen Széchenyi. De az estnek a hagyomány mellett szólnia kell az első bálozóról is, a hölgyekről, kíváncsi vagyok, hogy érezzék jól magukat – fogalmazott *Bóka István* polgármester.

Halász János kultúráért felelős államtitkár a tradíció és a megújulás harmonikus kapcsolatát hangsúlyozta, mint mondta, a zene, a tánc és a lányok szépsége örök.

Szalay Ferenc, Balatonfüred kulturális partnerének, a bál díszvendégének, Szolnok városának polgármestere örömet fejezte ki a két település kulturális partnerségének sikere miatt, és hozzátette, hogy mielőtt bármerre indulnánk a világban, elsőként hazánkat ismerjük meg.

A Kiss Ernő-díjat, magát a huszárcapitányt ábrázoló szobrot idén *Freund Tamás*, a Széchenyi-díjas agykutató, egyetemi tanár,

Darvalics Virág, az idei Anna-bál szépe évek óta Tihanyban tölti a nyarakat

az agykéreg működésének nemzetközi híru tudósa vehette át.

Az Európai Bizottság elnökének tudományos és technológiai tanácsadó testületébe is beválasztott Agy-díjas (The Brain Prize) akadémikus több szállal is kötődik a városhoz, annak elkötelezett támogatója, sőt néhány rendezvényének ihletője, nem mellesleg a balatoni borok kiváló szakértője – hangzott a laudáció.

A hölgyek között volt az a tizenöt első bálozó – *Auth Bettina, Bablena Dolly, Balla Lilly, Csapó Rebeka, Csima Brigitta, Gerner Dorottya, Hajtai Vanessza, Herman Vanessza Dóra, Nagy Ágnes Viktória, Simon Zsófia, Steierlein Bettina, Szalay Rebeka Éva, Telegdi Kamilla, Vass Dorina és Vászolyi Dóra* –, aki mint 18 éves füredi lány elfogadta el a város meghívását.

MT

HELYTÖRTÉNET

A címben szereplő állítás a fürdők számára – legalábbis Földesdy Gabriella kutatásai óta (Füredi História, X. évf. 1. sz.) – ismert lehet. Nem érdektelen azonban a színésznőről, Harmos Ilonáról, Kosztolányi Dezső feleségéről színes egyénisége és értékes irodalmi tevékenysége miatt többet is megtudni.

Harmos Ilona 1885. február 21-én született, Schlesinger Vilmos fakereskedő és Schneller Matild gyermekeként. A losonci házasságkötés után a pár Gödöllőre, majd Budapestre költözött, Ilona már itt született. Eredetileg Schlesinger Ilonának hívták, ezt a vezetéknevet magyarosította a család Harmosra. Kosztolányi viszont átkeresztelte a feleségét: „ő választja számomra a Görög Ilona nevet is, azt mondja, olyan szép, gömbölyű név, illik hozzám. Igazi nevemet, a Harmos nevet nem szereti. – Semmi értelme – mondja. Valósággal dühös érte.”

A jómódú, zsidó polgári család az apa halála után elszegényedik. Anyja Ilonát kiveszi a gimnáziumból, és varrni taníttatja. Ő azonban házbeli barátnőjével titokban felkeresi Császár Imrét, a Nemzeti Színház színészét, a Színművészeti Akadémia tanárát, hogy hallgassa meg. A tanár biztatja, tehetségesnek tartja, ezért Ilona ősszel beiratkozik a Színművészeti Akadémiára. Sikerei

Kosztolányiné Balatonfüreden is színpadra állt

zése szerint a költő „nem szerelmes, legalábbis védekezik, mégis minduntalan mellettem terem, keres, követ, a nyomomban van. Én azonban félek a szenvedéstől, el akarok menni Budapestről. A székesfehérvári társulathoz szerződöm. Most, hogy elutaztam – úgy emlékszem –, hiányomat érzi. (...) Egyik hazahívó levelet a másik után küldi utánam első állomásomra, Balatonfüredre.” Egy levél végén „Barátod, testvéred, fiad: Desiré” az aláírás. „Fél három van az órámon, szivar a számban, a huszonötödik keserű és drága szivar, és zúgó fejjel, halálosan feszült szemmel magam elé próbálok idézni a Balatont... Bevallom, csúfát és rosszat gondolok. Tedd el ezt a levelemet, és sirasd meg a levelemet és engem, mert szörnyen szenvedek, míg írok” – tu-

tották, az előadásokat a Nyári Színpadon, az arénában tartották. Ez sokkal tágasabb épület volt, s két oldalán és hátul valóban 12 szoba, valamint két konyha is épült, hogy a színészek a színházban lakhassanak, és otthon főzethessenek. (A Nyári Színpad 1913-ban zárták be.) A színpadon a Harmos Ilonka név négy darabban is főszerepben olvasható. Szalkay társulatának fellépéséről a Balatonfüred című hetilap is tudósított (Megjötték a színészek – Balatonfüred, 1911. július 30.).

Kosztolányi leutazik Balatonfüredre, hogy meglátogassa a színésznőt, akinek anyja előtt azonban még titkolódnak: „Dide meglátogat és én az ablakon ugrok ki hozzá, éjjel, suttymban.” A nyár végével Balatonfüredről Kesz-

tenben vezető szerepet kellett volna játszania, búcsú nélkül otthagyták a színházat, és Budapestre utazott. Természetesen tisztában volt a következményekkel: „Meg-történhet, hogy kizárnak a Színesegyesületből, vagy súlyos pénzbüntetéssel büntetnek. Szegény vagyok. Pénzem csak éppen annyi, hogy hazautazhassak. Előre tudom, hogy anyám szemrehányással vár. Dide nem szeret.” Kosztolányi valóban kerül, Harmos Ilona kétségbeesésében az idegklinikára megy, ahol ifjabb Brenner József, Kosztolányi Dezső unokaöccse a segédorvos (aki Csáth Géza néven ír, egy szindarabját akkor már játszották a Magyar Színházban, egy novelláskötete is megjelent). Ő igyekezett összekötni a párt. Harmos Ilona nem megy többet vidékre, az

Kosztolányi Dezsőné harminc évvel élte túl a férjét

kiderül, két hónappal fia születése előtt. Áprilisban született fiuk, Kosztolányi Ádám. Harmos Ilona később már csak alkalmanként lépett színpadra, Bárdos Artúr Modern Színpadán (1917), a Vigaszínházban (1921), 1924-ben játszott Alapi Nándor vándorló Országos Kamaraszínházában is.

A házasságkötés után Ilona inkább a költőt szolgálta, ahogy ő maga írta: „Hol kényeztető anyja voltam, hol alázatos gyermeke, hol meg aggódó felesége.” Kosztolányi mellett lényegében szakított a színjátszással, mint emlékszik: „Lassan, észrevétlenül szervezett be magának Dide munkatársának, valósággal beszippantott az életébe. Nappal nem is hiányzott a színház, de harminc éven át minden éjjel álomban a színpadon voltam, szerepeimet álmodtam végig.”

Maga is írni kezdett, elbeszélései és novellái 1932 és 1938 között a Szép Szóban és a Nyugatban jelentek meg, publikált a Pesti Napló, a Pesti Hírlap, a Pester Lloyd és a Haladás hasábjain is. Színműveket is fordított. Nemrégiben jelent meg két kötete (Burokban születtem. Memoár, novellák, portrék. Budapest, 2003, valamint a Tüzes cipőben. Budapest, 2004). Ifjúkori memoárjában meglepő nyíltsággal ír a századforduló éveiben gyerekeskedő, fővárosi zsidó lány mindennapjairól. Színész- és írófeleség portréi sokszor kíméletlenek, kötekedőek, intimek, de mindig hitelesek és őszinték. Tudósít Jászai Mariáról és Márkus Emiliáról, olvashatunk többek között Ady Endre, Babits Mihály, Móricz Zsigmond, Karinthy Frigyes és Tóth Árpád feleségéről. A színésznőportrék bizonyítják, hogy otthonosan mozog a színházi világban. Kosztolányiné az írófeleség szerepéhez egyértelműen az alárendeltséget kapcsolja. Ahogy megállapítja: „Egy-egy írófeleség arcképe amúgy sem érthető meg önmagában, mert bizonyos fokig

vetülete, tükörképe az író férjnek, s legtöbbje annak játékszere, méghozzá elrontott játékszere is, esetleg egymást kölcsönösen rontó gyermekek s játékok egyben.”

Legismertebb két munkája a Kosztolányi Dezsőről és a Karinthy Frigyesről írott életrajz. Személyes élményeivel együtt számos anekdotát mesél el Karinthy és Kosztolányi viccelődéseiről, játékaikról, a színésznő Judik Etelről, valamint Karinthy viharos második házasságáról. Kosztolányi előtt Karinthyhoz is gyengéd szálak fűzték, sőt, Karinthy Márton azt írja az Ördöggöröcsben, hogy Kosztolányiné egész életében Karinthy Frigyesbe volt – reménytelenül – szerelmes. Ezt azonban a szerző semmiféle komoly bizonyítékkal nem támasztja alá. Ilona pedig idézi Karinthy egyik álmát, amelyből kitűnik, hogy Karinthyt mindig kizárta az a sejtés, hogy első felesége, Judik Etel valójában Kosztolányit szerette. Ilona szerint Judik Etel pedig órá volt féltékeny. Tény, hogy előbb ismerte meg Karinthyt, ő mutatta be Kosztolányinak.

Harmonikus házasságukat végül Ilona egy rivalisa veszélyeztette. Radákovich Mária iránt 1935-ben lángoló szerelemre gyuladt az akkor már beteg Kosztolányi. Felesége pedig fenyegető levelet írt az asszonynak, szenvedélyes soraiban férjét is indulatos szavakkal illette. Azonban ezek után is, a műtétekkel, besugárzásokkal szörnyű hosszúra nyúló, szenvedésekkel teli elmúlásban az utolsó pillanatig odaadón ápolta nagybeteg férjét.

Kosztolányiné Harmos Ilona több mint 30 évvel élte túl a férjét, élete utolsó időszakában visszavonultan élt. 1967-ben, nyolcvankét éves korában halt meg Budapestén.

Az idézetek Kosztolányi Dezsőné Kosztolányi Dezső című (Budapest, 2004) életrajzi regényéből valók.

Dr. Rácz János

A méltán híres férj mellett Kosztolányi Dezsőné hiába próbálkozott az irodalommal, férjéről írt könyve Kosztolányi halála után jelent meg

vannak, bőven kap szerepet. 1907-ben szerez oklevelet. Beöthy László szerződteti az újonnan nyíló Magyar Színházhoz, szinte minden főszerepet rá oszt. A színház azonban anyagilag sikertelennek bizonyul. Ekkor Nagy Endre hívja az Andrássy úti kabaréhoz, itt viszont rosszul érzi magát, újra beiratkozik a gimnáziumba, érettségizni akar, orvosnak készül.

1910 telén ismerkedett meg Kosztolányi Dezsővel egy vigaszínházi bemutatón. A sokat idézett történet szerint a szünetben Kéri Pál újságíró lépett oda Kosztolányihoz, aki éppen Ilona mellett ült. Kéri így szólt: „Kérem, mutasson be a húgának”. Maguk is rácsodálkoztak a hasonlóságra, beszédbe elegyedtek, s a színházból már ismerősként távoztak. Ezután gyakran találkoznak, eleinte véletlenül, később már szándékosan is. Sokat viaskodnak, harcolnak egymással. Ilona emléke-

datja a féltékeny Kosztolányi Dezső Harmos Ilonával két évvel esküvőjük előtt, 1911 júliusában. Ezen a nyáron szerződött a színésznő Szalkay Lajos jó hírű vidéki társulatához, Székesfehérvárra. A színtársulat 1905 és 1912 között nyaranta Balatonfüreden játszott.

Mint arról a színésznő beszámolt, társulatának tagjai „Balatonfüreden, az ódon Kisfaludy Színházban játszottak, az erdő közepén”. Régi szokás szerint ott is laktak a színház épületében, a lakószobáuk berendezett öltözőkben. „Még néhány közös konyha is van a színházban. Anyám elkísér. Először kerülök vidékre játszani – ha csak nyárra is. Elviselhetetlennek érzem. Anyám hamar beleszokik ebbe az életbe.” Emlékezéseibe itt hiba csúszott, a Kisfaludy Színházat ugyanis – mint arra Földesdy Gabriella fent hivatkozott cikkében fölhívja a figyelmet – már 1878-ban lebom-

helyre ment a színtársulat, ahova „Desiré utánam jön”. Ilona sem bírja Kosztolányi nélkül, ő Pestre látogat, a költő az állomáson várja. Visszatavazva Keszthelyre panaszkodik, igen rossz a közérzete. Szeptemberben Kosztolányi Párizsba utazik, onnan csak képeslapokat ír, Harmos Ilona ettől naplóbejegyzése szerint szenved. Keszthely után Zalaegerszegen vendégszerepelt a társulat. „Dide nem válaszol a levelemre ... Októberben, egy csúnya napon, a szörnyű vidéki magányban megkapom október 6-án kelt szakítólevelet. (...) Sötét, örült napokat élek. Kibírhatatlan. Ha nincs próbám a színházban, megállás nélkül járom a szörnyű, vidéki utcákat. Percenként beszélgetek a postára, nincs-e, nem jött-e levelem.” Pápára még elment a társulattal, ám nyugtalansága egyre tűrhetetlenebb. Anyja sincs vele. Pápán mindössze néhány napig bírta csak ki, egy bemutató előtt, amely-

Új Színpadhoz szerződik. Gyakran találkozik Kosztolányival, komoly sűrűlódásokkal teli időszak után végül 1913. május 8-án Budapesten házasságot kötöttek. Kosztolányi szerint „a férfi sohasem nőül önként, mindig a nőnek kell akarnia a házasságot. A házasság bizony már csak a szerelem polgári lebonyolítása, szükséges rossz.”

Harmos Ilonának, immár Kosztolányinének pedig azt mondja az anyja: „Ti sem fogtok sokáig együtt maradni. (...) Éreztem, hogy elvörösödöm, és abban a pillanatban megfogadtam, ha bármi történik is az életben, sohasem hagyom el az uramat, sohase válok el tőle, és mindent elkövetek, hogy erre ne is legyen szükség.” És valóban együtt maradtak hosszú évekig, egészen Kosztolányi Dezső haláláig.

Kosztolányiné 1915-ben az izraelita vallásból áttért a római katolikus hitre, a keresztlevelelől

HELYTÖRTÉNET

Erzsébet császárné elmaradt látogatása

Wittelsbach Erzsébet bajor hercegnő (1837–1898) 1854. április 24-én lett Ferenc József császár hitvese, 1867. június 8-án a Budavári Nagyboldogasszony-, mai nevén Mátyás-templomban pedig törvényesen a magyarok királynéja. Az 1866-ban kitört és vereséggel végződött porosz–osztrák háború után a magyarok ügyét támogatta, és segítette a kiegyezés létrejöttét.

A házasságában és a bécsi udvarban boldogtalan, emiatt sok időt távol töltött, gyakran utazó Sissi 1866-ban tervbe vette, hogy május hónapot a balatonfüredi gyógyfürdőn tölti. Bayer kormánytanácsos 1866. március 26-án táján megjelent Füreden, és Écsy László fürdőfelügyelő kalauzolásával megtekintette a fürdőtelepet. Écsy 1866. április 7-én táviratot kapott a bécsi udvartól, majd felutazott Pestre, ahol április 9-én kézhez vette Bayer levelét, amelyből megtudta, hogy a császárné május 5-én Győrön, Székesfehérváron át vasúton érkezik Siófokra, onnan a Kisfaludy gőzessel Füredre, ahol június elejéig fog maradni.

A fürdőfelügyelő nem tudhatta, hogy az előző napon Bismarck porosz kancellár Ausztria ellen irányuló katonai szövetséget kötött Olaszországgal.

Bayer közölte, hogy a főséges asszony „nem mint császárné

Ritkán látott fénykép Erzsébetről 1898-ból. A fotográfus Carl Pietzner (fent). Ferenc József és családja 1861-ből (balra). A császárné és magyar királyné a kiegyezés évében (jobbra)

vagy királyné, hanem mint fürdővendég” szándékozik Füreden tartózkodni. A császárné magának és személyzetének – a felügyelői iroda és Orzovenszky Károly fürdőorvos két szobáján kívül – lefoglalja az egész Újfürdőházat. Házbért fog fizetni. Kertre, istállóra és fészerre is szüksége lesz, amelyeknek a szomszédos Esterházy-birtokon lévő kert, ugyanott az istálló 12 lóra és a fészer négy hintóra megfelel. Egy-egy szoba kell a főlovászmesternek és a főkocsisnak, kettő a lovászoknak, egy a nyergeknek és szerszámoknak.

Alig egy hónap maradt az előkészületekre. A császárnéhez illő új bútorokat kellett venni és a szobákat festetni, de úgy, hogy „ne

legyen szaga”. A fürdőt május 5-én, a savóintézetet 15-én, a hidegfürdőket 20-án meg kellett nyitni. Megtették az előkészületeket, megvették a bútorokat, lefoglalták a szállást. Erzsébetet nagy várakozással és reményekkel várták Füreden, mivel egy gyógyhely rangján a legtöbbet az uralkodóház tagjainak a látogatása emelhetett. „Császárné öfelsége új epochát csinyál Füreden, Pesten mindenki örvend, hogy a felséges császárné Füredre jön, csak jó idő legyen” – írta derülátón Écsy április 9-én Simon Zsigmond tihanyi apátnak. Bad Ischlr, a császári család nyári fürdőjére gondolva, voltak olyan elképzelések a tulajdonos bencés rendben, hogy a fürdői gyógyhely fejlődéséért azzal

lehetne a legtöbbet tenni, hogy háztelket adnának a Habsburgoknak.

Écsy május 5-én kapott értesítést a császárné főudvarmestertől a látogatás elmaradásáról. Simon Zsigmond apát május 7-én csalódottan értesítette a főapátot: „Amitől kezdet óta félttem, bekövetkezett. Tudniillik, hogy megteszük az előkészületeket, és Felséges Asszonyunk mégsem fogja Füredet legmagasabb látogatásával szerencsétlenni. (...) Reményünk meghiúsulása valóban csapás Füredre nézve nem csak jelenleg, hanem a jövőre is.” Kétségbeesetten jelentett, hogy Écsy „példátlan buzgalma és lankadatlan tevékenysége” elismerést kapott. Bayer kormánytanácsos – a hamarosan kirobbant porosz–osztrák háborúra célozva – közölte, hogy a császárnénak ebben az időben császár öfelsége, az ő legfenségesebb férje mellett és szeretett gyermekei közelében van a

helye. A császárnénak már két év óta a „legmagasabb kívánsága” Füred meglátogatása volt, ezért Bayer úgy vélte, hogy más alkalommal sor kerül majd a császárné füredi nyaralására, azaz a látogatás elhalasztott, de nem töröltetett – „aufgeschoben ist nicht aufgehoben”.

Az elmaradt látogatásból mégis profitált Balatonfüred. Május 9-én Majláth György főkancellár értesítette a főapátot a császárné érkezéséről, és közölte, hogy öfelsége látogatása miatt most már elkerülhetetlen a „távsiörgönyi állomás” felállítására Füreden, amelyet mint az ország egyik elsőrangú és leglátogatottabb fürdőhelyét be kell vonni a birodalmi távirati hálózatba.

A sporttörténet számon tartja, hogy a látogatás hírére a magánasok vitorlásokat hoztak a Balatonra, hogy méltóképpen szórakoztassák a magyarok körében népszerű Sissit. Gr. Széchenyi Béla a Fertő tóról elhozatta Angliából kapott hajóját, Nagycenkőrl még egy jachtját. 1867. március 16-án Erzsébet védnöksége alatt alakult meg a Balatonfüredi Yacht Egylet, amelynek a parancsnoka gr. Széchenyi Béla lett.

Erzsébet elmaradt látogatására emlékeztettek sokáig a számára vásárolt bútorok, amelyek évekig a fürdőintézet leltárának elkülönített részét képezték. A császárné számára hat helyiséget – előterem, zeneterem, hálóterem, budoár, szalon és ebédlő – készítettek elő. Az előszobában 8 db „tapacérozott” (kárpirozott) díofa szék és egy márványoszlopos asz-

talka fogadta volna a belépőt. A zenetermet és a szalont a francia módi szerinti bútorokkal rendezték be, a francia nevűekkel kerültek be a leltárba: díofa pamlag, kisebb-nagyobb karszékek (fauteuil), szalonszék, trumeau asztal, chaislon, tabouret (zsámoly). A hálóteremben francia mosdószeke-reny tükrrel, mosdószeke-renyke, bársonnyal bevont toaletasztal, chifon (ruhaszeke-reny), friseur szék (fodrászszék), a budoárban posztóval bevont íróasztal, írószék, könyvszeke-reny, pamlag, nagy karszékek és aranyozott székek. Az ebédlőben a konzolasztal körül a tapacérozott székekre tizenketten ülhettek le. Vettek még öfelsége számára egy nagy álló tükröt és imaszámolyt.

Tévhit, hogy a füredi fürdő fejlesztését a császárné tervezett látogatása indította el 1866-ban, Écsy fürdőfelügyelő ugyanis már 1865. november 30-án megküldte a fejlesztési elképzeléseit a főapátnak. Kétségtelen, hogy a császárné elmaradt látogatása elősegítette, hogy a bencés rend egy európai színvonalú fürdőhely létrehozása végett belefogjon az 1866–1872. évi beruházásba.

1889-ben az Erzsébet udvar, 1913-ban az Erzsébet szanatórium elnevezés jelezte, hogy az 1866-os látogatás elmaradása ellenére is nagy tisztelettel emlékeztek rá Füreden.

Lichtneckert András

Écsy László fürdőigazgató, aki Erzsébet 1866 nyarára tervezett füredi látogatását előkészítette (fent). A bal oldali fotó 1862-ben készült Wittelsbach Erzsébet bajor hercegnőről

Nagyanyáink ősi csodaszere: az almaecet

Bizonyára ön is ismer olyan recepteket, praktikat, melyeket az édesanyja vagy a nagymamája osztott meg önnel. Az én tarsolyomban is akad néhány ilyen, ezek közé tartozik az almaecet. A nagymamámtól hallottam először róla, aki esküszik rá, hogy jót tesz az emésztésének, a szépségének, a közérzetének.

Az almaecetet a népi gyógyászat évszázadok, sőt évezredek óta ismeri és használja, de ételmisszerűként, illetve tartósítószerként is hírnévre tett szert. Rengeteg értékes hatóanyagot tartalmaz, melyeket már az ókori népek is megfigyeltek. Az almaecetet az ókori babilóniaiak tonikként használták, de ismert volt az ókori Egyiptomban is.

Mitől olyan nagyszerű az almaecet?

Az almaecet a benne található hatóanyagoknak köszönhetően serkenti az anyagcserét, a vérkeringést, jót tesz kívül-belül. Az almában megtalálható alkotóelemek nagy részét az almaecet is tartalmazza: ásványi anyagokat

(pl. kálium, kalcium, vas, magnézium), vitaminokat, enzimeket, aminosavat, pektint, tej- és citromsavat. Az almában található almapektin koleszterinszintre gyakorolt hatását vizsgálták a bécsi egyetemi klinikán, ahol a kutatás eredményeképpen megállapították, hogy hatására a hasznos koleszterinszint megnőtt, a káros

koleszterinszint viszont csökkent, így csökkent az érlelmeszedés és a lassú véráramlás kockázata is. Az almaecet segíti a szervezet homeosztázisát, azaz a test belső folyamatainak egészséges egyensúlyát, állandóságát.

Az alma gyümölcscecet jótékony hatásai:

– segíti a lúgos közeg kialakítását a szervezetben (a feldolgozott élelmiszerek általában savas közeget teremtenek, ezt szépen lehet ellensúlyozni a gyümölcscecettel), méregteleníti a testet, tisztítja és erősíti a vesét, így segít a fáradtság leküzdésében, zsírbontó hatásának köszönhetően támogatja a fogyást, csökkenti a magas koleszterinszintet, de magas vérnyomás esetén is érdemes kipróbálni, mézzel és vízzel keverve gyógyítja a megfázást, torokfájást, erős fertőtlenítő hatása miatt bevethető gombás fertőzések, akár Candida-gombásodás

esetén is, enyhíti az ízületi gyulladás, az ízületi merevséget és a köszvényt, használható frissítő, fertőtlenítő arctonikként, enyhíti a bőr leégését, a csipések okozta duzzanatot.

A tiszta, vegyszerektől mentes almaecet a mindennapok „csodaszere” lehet, amely hozzájárulhat az egészséges életmód fenntartásához. Kiváló minőségű bio almaecet beszerezhető a Biotitok Gyógytérjében.

(x) **Kelemen Livia**

Balatonfüred, Kossuth utca 19.

Nyitva tartás:

hétfő-péntek: 9–17,

szombat: 9–12

Internet: www.biotitok.hu,

e-mail: info@biotitok.hu és

www.facebook.com/Biotitok

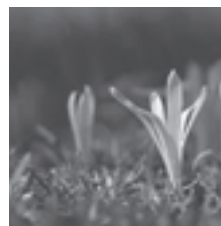
Érdeklődés, bejelentkezés:

20/595-3062

vagy személyesen az üzletben

Füred növényei V.

Ma a növényvilág iránt csökken az érdeklődés, növényismeretünk egyre szegényesebb. Nem volt ez mindig így, hiszen az ember rászorult a növényekre, ismernie kellett azok gyógyhatását. Valaha a „füves néni” ott volt a piacon, és árulta az orvosló füveket. Ismerni kellett a gyökér, szár, levél, virág, termés hatását a szervezetre. Am más okból is gyűjtötték a rétek füveit, az erdők növényeit. Némelyiket ételek és italok ízesítéséhez, fűszerezéséhez alkalmazták. Másokat a festékanyagaik miatt használták. Sok olyan cserje, bokr, nő, amelyeknek bogyói ehető finomságok, belőlük lekvár, kompót, tea készíthető.

Vetővirág

Ezüstös útifű

Sóskaborbolya

Az ezüstös útifű (Plantago argentea) füzéres virágzatú, hosszukás levelű növény családjának tagja. A nemzetség neve már a Besztercei Szőjegyzékben (1395 k.) felbukkan. Az 1517-ben napvilágot látott Ortus Sanitatis magyar glosszái között „Plantago maior – whyfyw”. Latin plantago neve a talp jelentésű szóból képzett, arra vonatkozik, hogy az útifű tenyészhelyén, az útszegélyeken gyakorta le van taposva, gázolva. Hasonló a magyarban útilapu neve. Az ezüstös útifű sziklagyeppek jellegzetes szubmediterrán növénye. A nemzetközi hajójáratok összekuszálták az útifű valamikori elterjedésének térképét, átvitték egyik kontinensről a másikra a magvakat. Amikor az európaiak behatoltak az Újvilágba, velük együtt terjedt el az utak és ösvények mentén az útifű is. Az indiánok észrevették a növény betörését, és a fehér ember nyomának (english man's foot) nevezték el. Nálunk a népi gyógyászatban vágott sebekre teszik az útifű levelét, teája szíverősítő és vértisztító. Hasmenés, hólyaggyengeség esetén, asztmánál, számarkőhőgésnél, májbetegségnél, gyomorégésnél alkalmazzák.

A sóskaborbolya, sóskafa sárga virágú, hosszukás levelű, piros, ehető bogyójú erdei cserje; Berberis vulgaris. A magyar írásbeliségben fái sóska elnevezése már a XVI. századtól adatolható: Lencsés György kéziratosa orvostanikai munkájában (Ars Medica, 1570 k.) és Clusius panonóniai flóraművében (1584) bukkan fel. A sóskaborbolya, sóskafa összetételek a termés sóskáéhoz hasonló íze alapján jöttek létre. Helyenként fái sóska, leánysóska, leánysom, leánysóskafa, pöszme, sóskabokr, sóskatövis, borbolyabokr, ürömborbolya, verezegres vagy nyúlsona neve,

számos társneve elterjedtségét és ismertségét bizonyítja. Erdélyben nyúlsonkafa néven is ismerik. Levele ehető, sőt édes ízű bogyója is. Lippay János szerint „a fájisóska, vadsom, deákul berberis egy bokor inkább, hogysen valami derekas fa. (...) Szeptemberben-októberben szép, piros, hosszukás szőlőcskéje olyan, mint a som, de közlelől nem olyan nagy. Mikor megcsípi a dér, akkor meglágyul és édesecske, de nem igen” (Pozsoni kert. Nagyszombat-Bécs, 1664–1667). Azt is leírta, hogy egyes helyeken bort készítenek belőle, amely évekig elláll és hasznos a hasfájás ellen.

A borzas szulák (Convolvulus cantabrica) csavarodó vagy heverő szárú, fehér vagy rózsás tölcsekes virágú növény. A szulák, szúlok, szulák, szulok név első felbukkanása a magyar írásbeliségben 1533-ban, a Murmelius-féle szótárban szerepel. Szlávól átvett növényneveünk. A latin szaknyelvi Convolvulus nemzetségnév ókori eredetű, már Pliniusnál olvasható. A szulák magvait a középkorban orvosi és rituális célokra használták, valamennyi női betegség ellen alkalmazták. A jóslás eszköze is volt.

Vetővirág (Sternbergia colchiciflora). A növény nemzetség latin elnevezése Kitaibel Páltól származik, kortársa, gróf Kaspar Maria von Sternberg (1761–1838) cseh botanikus emlékét őrzi. Hagymás tövű növény, virágai az ősz eleji esők után nyílnak. A füves, bokros helyeken élő, arany-sárga virágú védett növény nevének nyílási ideje alapján kapták: virágzása régen az őszi gabonafélék vetése megkezdésének kedvező időpontját jelezte. Néhol ezért őszi keze a neve; virágának színe alapján pedig sárika. Hagymája régebben orvosság volt.

Dr. Rácz János

A balatoni háztartásokba kerül a Zöld ábécé

A közeljövőben mintegy húszezer Balaton környéki háztartásba jut el a Zöld Balaton-kampány kiadványa, a Zöld ábécé.

A 24 oldalas füzet nem más, mint egy fenntartható életmóddal kapcsolatos fogalomtár. Olyan, ami elsősorban a Balaton-part adottságait veszi figyelembe, de minden érdeklődő számára hasznos lehet.

„Arra törekedtünk, hogy egyensúlyt találjunk a tudományos pontosság és alaposság és a közérthetőség, a mindennapok gyakorlata között. Reméljük, hogy a Zöld ábécét forgatva Önök közül sokan ráébrednek arra, hogy a környezet védelme csak nagyon kis részben valami elvont eszme, szép filozófia, sokkal inkább odafigyelés, gondolkodás, felelősségérzet és a mindennapok gyakorlatának ötvöze. Ha tájékozottak vagyunk, tudjuk, miként lehet megváltoztatni életünket úgy, hogy azzal egyszerre szolgáljuk a saját magunk jól felforgott érdekét és jövő generációit” – írja az előszóban Gál Lajos, Gyenesdiás polgármestere.

Ízelítő a címszavakból:

Gázkészülékek tisztítása: Akár tíz százaléknál is több energia fogyhat el akkor,

ha nem fordítunk kellő figyelmet a gázkészülékeink tisztán tartására. A szennyeződés lehet akár a hőcserélő lamellái közötti, vagy beszélhetünk a belső vízkő lerakódásáról, az eredmény ugyanaz: hőszigetelő réteg keletkezik, ami rontja a készülék hatásfokát.

Hűtőszekrény, fagyasztó: Bár a modern gépek már összehasonlíthatatlanul kevesebb energiát fogyasztanak, mint elődeik néhány évtizeddel ezelőtt, de 24 órás működésükkel még mindig a legnagyobb háztartási áramfogyasztók közé tartoznak. Ha újat veszünk, nagyon figyeljünk az energiaosztályra, hiszen hűtőszekrényt általában hosszú távra veszünk. Igyekezzük az otthon hűvösebb szegletébe elhelyezni, ha többet üzemeltetünk belőlük, gondoljuk át mindig, hogy szükség van-e párhuzamos használatukra. (lásd még: A energiaosztályú háztartási gépek)

Ingatlanárak: Egy 2013. tavaszi elemzés szerint a magyar ingatlanpiac eljutott odáig, hogy a ház- és a lakásárakban elismeri az energetikai felújítások költségét, így annak megtérülésénél már nemcsak az energiaszámlák csökkenését, de a lakás érték-növekedését is figyelembe lehet venni.

Perlátor (vízrendező): Egy csapon percnként 10–15 liter vizet tudunk kiengedni, ám egy néhány száz forinttól néhány ezer forintig terjedő perlátorral ez a mennyiség 3–4 literre mérsékelhető, mivel a szerkezet levegővel dúsítja a vizet. A legjobbak azok, amelyeken percnként körülbelül kettő-három liter víz folyik át (felhasználástól függően).

A Zöld ábécé kiadvány – amely nyere-ményjátékot, hasznos táblázatokat, sőt egy hajtogatható balatoni zöld békát is tartalmaz – ingyenesen letölthető a www.zold-balaton.hu weboldalról.

Zöld Balaton Fotópályázat és más környezetvédelmi nyereményjátékok:
www.zold-balaton.hu

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

A kampány a Zöld-Balaton – térségi komplex kampány megvalósítása a Balaton-parton, KEOP – 6.1.0/B/09-11 pályázat segítségével valósul meg.

TÜZIFAHASÍTÓ KFT.
Felsőörs

KONYHAKÉSZ
TÜZIFA
HÁZHOZZÁLLÍTÁSSAL

06 30 864 31 25

A füredi művészek egy csoportja a Vörösmarty művelődési házban

Múzsza-alkotók Fehérváron

A füredi Múzsza Művészeti Egyesület újabb dunántúli várost hódított meg: július 29-én délután volt a művészeti csoport bemutatkozása az állami vasút által működtetett Vörösmarty Mihály Művelődési Házban. A vendégeket a művelődési ház igazgatója, Molnár Lászlóné fogadta.

A kapcsolat egy, korábban ebben a városban élt, jelenlegi Múzsza-tag révén jött létre, aki visszajárva Fehérvárra, rendszeresen vezet itt szövőszakköröket. Így került szóba egy lehetséges Múzsza-bemutakozás, amire megvolt a fogadókészség is. 12 festő, 3 fotós, 4 textillel dolgozó és egy keramikus vitte el az alkotásait a királyok városába, de sor került

egy fotóalbum és egy verseskötet bemutatására is, amit szintén a kör tagjai prezentáltak.

A két kiállítótermet a tikkasztó hőség ellenére is megtöltötte a vendégsereg. A megnyitó után a fürediek vendégül látták a házigazdákat, sütemény, pogácsa, üdítők és nem utolsósorban finom, füredi bor is került a szépen megterített asztalokra.

A résztvevők úgy döntöttek, hogy tovább ápolják a létrejött kapcsolatot, ennek részeként a múzsások egyéni kiállításra is lehetőséget kapnak a művelődési házban, ugyanakkor az ottani alkotókörök tagjai is ellátogatnak majd a munkáikkal Füredre.

Gaál Antal

A balatonfüredi fotósok is kiállítottak Székesfehérváron

A Kisfaludy Színház műsorán
augusztus 19., 21 óra: Róma vakáció
– az Orlai Produkció előadása
helyszín: Balaton Szabadidő- és Konferencia-
központ, szabadtér
jegyinformáció: 30/502-7134

Amrita Sher-Gil tárlata

Indiai és magyar hagyományokat ötvöz a világhírű festőművész

Az indiai modern festészet megújítója, a magyar-indiai festőművész, Amrita Sher-Gil tárlata szeptember elsejéig látható a Vaszary Villában. A rendkívüli szépségű, tragikus hirtelenséggel elhunyt művész érzelmekkel teli életét és alkotásait mutatja be a születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás.

A kiállításon Amrita Sher-Gil több indiai közgyűjteményből származó festménye látható, amelyek együtt még sosem szerepeltek magyarországi tárlaton. Emellett nagybátyja, az indológus Baktay Ervin hagyatékából származó fényképek mutatják be a rendkívüli szépségű művész és családjának életét, látható válogatás az Iparművészeti Múzeum Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Gyűjteményéből: indiai miniatűrök, ékszerek, szárík, melyek kapcsolatba hozhatók Sher-Gil festészetével, indiai identitásával. De szerepelnek a kiállításon hazai magángyűjteményekben még meglévő, Magyarországon készült Amritaképek, velük összefüggésbe hozható magyar festmények.

Az indiai Frida Kahlónak is nevezték művészi attitűdje, vibráló festészete és határtalan libidója miatt. Ez az életösztön, az élet örömeinek habzsolása köszön vissza művészetében, ahogy az életeli színeket és felületek használja. „Minden művészet, beleértve a vallásosot is, érzékiségből születik” – vallotta.

– Az identitáskeveredések idején, vagy épp az identitás jelentőségét megkérdőjelező, globalizálódó korunkban egy ilyen dokumentumanyag bemutatása különösen jelentős – vélekedett Keszler Katalin művésztörténész, aki a füredi tárlat kurátora.

A július 15-étől látható kiállítás Amrita művészetét magyaror-

Salman Khurshid
külgügyminiszter (fent)
nyitotta meg Amrita
Sher-Gil (balra) tárlatát
a Vaszary Villában

szági és indiai életéhez köti. Noha párizsi festőnővendékként csak nyaranta tartózkodott Magyarországon, és később csupán egy évet töltött itt, szülőházaja nemcsak a festészet mesterségének elsajátításában játszott szerepet, de néhány főművének koncepciója is az itteni élményei alapján készült. Tagore kortársa és egyik példaképe volt, sőt a költő mellett minden bizonnyal maga Amrita is járhatott Füreden 1938-ban, házasságkötése után.

– Választott hazája azonban India volt. India, az indiai élet, a színek és az emberek, az indiai művészet múltjának megismerése alakította igazán nagy művésszé. És persze a szenvedélyes egyénisége, a sorsa, az érzékenysége és érzékisége, kiemelkedő intellektusa. Festményei életre keltették

Indiát, amint ez volt a célja kora legnagyobb indiai személyiségeinek is. A róla készült, lélegzetállítóan szép fotókon női, indiai és

művészi identitása egyidejű krikristályosodását láthatjuk. Apja írja egyik, a kiállításon is látható levelében barátjukhoz, a színész Jászai Marihoz: Amrita, a művésze révén, felülemelkedett a földrajzi vagy kulturális határokon, mindkét világ az övé lehetett – tette hozzá Keszler Katalin.

A különleges tárlatot a delhi National Gallery of Modern Art, a budapesti Országos Széchényi Könyvtár, az Iparművészeti Múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria és magángyűjtők anyagai együtt teszik ki.

A kiállítás megnyitóján részt vett Salman Khurshid, az Indiai Köztársaság külügyminisztere, aki nagypapja, Zakir Hussain, az Indiai Köztársaság egykori elnöke 1968-ban elültetett fája mellé ültette el hársfáját a Tagore sétányon az Indiai ligetben. A tárlat megnyitóján a külügyminiszter mellett beszédet mondott Bogay Katalin, az UNESCO közgyűlésének elnöke, Rajeev Lochan, a Delhi National Gallery of Modern Art igazgatója, Halász János, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára és Wintermantel Péter, a Külügyminisztérium globális ügyekért felelős helyettes államtitkára.

Martinovics

Amrita Sher-Gil Budapesten született 1913-ban, édesapja, Umrao Singh Sher-Gil Majithia gazdag szikh arisztokrata család sarja, édesanyja Gottesmann Marie-Antoinette, Baktay Ervin testvére volt. Az indiai Frida Kahlóként is emlegetett festőnőt a 20. század egyik legnagyobb modern indiai festőjeként tartják számon, aki Indiában új művészetszemléletet alapozott meg. Élete első nyolc évét Amrita Budapesten és Dunaharaszttiban töltötte. 1921-ben a család hazatért Indiába. 1929-ben, a fiatal lány művészeti tanulmányai fejlesztése érdekében Párizsba költöztek, ahol 1933-ban a Lányok című képével bekerült a Párizsi Szalonba, és aranyérmet nyert. Ő volt a legfiatalabb festő és az első ázsiai művész, aki ezt a díjat megkapta. Ebben az időszakban többször járt Magyarországon is. 1941. december 6-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. Halála után festményeit Indiában nemzeti kincsekké nyilvánították.

balatonfured.hu

Maga itt a gondnok? – kérdezte gunyorosan a harminc év körüli férfi, amikor július elején kiszállt az ezüstmetál terepjáró BMW-ből, és Melis Zsolt udvariasan megkérte, hogy álljon el a garázsa előtt, parkoljon másutt. Közben a férfi felesége és kislánya is kikászálódott a kocsiból. Melisnek elég volt egy pillantás, hogy le-szűrje magában: újjgazdag, de – a bájos kislány kivételével – nem éppen intelligens ábrázatú család foglalta el az Opelja helyét a hatalmas hársfa árnyékában. Az irodalomtörténésznek szellemes ironiáért és találó, maró cinizmusért soha nem kellett becsöngetni a szomszédba, ő soha nem futott üres köröket ahhoz, hogy visszavágjon a bunkó megjegyzésekre.

– Nem én vagyok a gondnok, uram. Engem azért fizetnek a lépcsőházban, hogy a képükbe röhögjek azoknak, akik madárkalitkákkal zsúfolt lakásban vesznek ki szobát, akik jöttek közé, közös budiba és zuhany alá viszik nyaralni a kis családjukat.

Kellei György

Az együttélés hétköznapijai

A terepjárós pasas elvörösödött.

– Maga szerint mégis hova álljak? – kérdezte, immár kevésbé nagyképpen.

– Annak a garázsa elé, akinek fizet a szállásért. De ha ott nincs hely, az utca elég tágas.

Melis Zsolt unta már, hogy örökre az ő parkolóhelyét szúrják ki a harmadik szinten levő lakásba és a beépített tetőtérbe érkező vendégek. A tulajdonos hiába mondta meg nekik, hogy ez magánterület, az autókat hagyják az utcán, a legtöbb nyaraló tudatáig nem jutott el a figyelmeztetés. Ideiglenesen mások is előszertettel igénybe vették a placcot, de azokkal az autósokkal Melis nem törődött. Sűrű káromkodások közepette centizve, araszolgatva nagy nehezen ki tudott tolatni a garázsból, de ha nem ment el azonnal otthonról, rákényszerült,

hogy az utcán parkoljon. S ha netalán szóvá tette a pofátlanságot, még a magántulajdont megsértőknek állt feljebb, ők hóbörögtek, okoskodtak. Velük nem is feleselt, nem tett rájuk becsmérő megjegyzéseket, Heine és Jean-Paul Sartre örök érvényű gondolatai jutottak eszébe, és bölcsen hallgatott. A német költőnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy az ironia a tehetetlenség fegyvere, és Sartre sem járt messze az igazságtól a kijelentésével: a pokol nem más, mint a többi ember.

Melis persze nem szokta tragikusan felfogni az élet árnyoldalait, optimista léte megvoltak az eszközei ahhoz, hogy túltegye magát mások tahóságán, piti aljasságain és mocokságain. Belépett a negyvenhetedik életévébe, de még soha senkit nem jelentett fel, nem hurcoltatott meg, most sem szaladt az önkormányzathoz

és a rendőrséghez, hogy a törvény szellemében vessenek véget zaklatásának, akadályoztatásának. Úgyis csak lesajnálnák. Az apja már gyerekkorában fejébe verte, hogy ne árulkodjon, ne ártson másoknak. – De hazudni hazudhatok? – kérdezte a kis Zsolt. – Ha nagyon muszáj, a saját érdekedben igen, csak rajt ne kapjanak, és ne mártsd be a társaidat. – Ebből a megfontolásból nem akart kellemtelenséget okozni a megyei napilap kézbesítőjének sem. Dühében Vali, a barátnője kereste ki az impresszumból a terjesztési vezető telefonszámát, és elpanaszolta neki az esőben ronggyá ázottan bedobott újságokat, no meg azt is, hogy néha reggel üresen áll a lépcsőházi levélszekrény, aznap nem hozták meg a lapot, sőt, másnap is elfelejtették pótolni a kimaradt példányt. Melis rühellte Vali célratörően megfogal-

mazott véleményét, de hát a barátnője sikeres pesti ügyvéd volt, és érte mondott hatásosnak látszó védőbeszédet. A kézbesítésben persze semmiféle előnyös változás nem történt. Melis ennek ellenére lelkesen figyelt a környezetében zajló jelenségekre, de még csak gondolatban sem akart olyan publicisztikai sorozatot indítani, mint amilyen Bertha Bulcsué, a kitűnő íróé volt annak idején az Élet és Irodalomban. Próbálta pányván tartani kritikai érzékenységet, mert ha beleköt mindenbe és megütközik a jelentéktelen dolgokon is, olyan lesz, mint az a néhai neves író, aki magyarországi vakációjáról készült könyvében a legendás történelmi városban tett látogatásakor felháborodott a levesébe pottyánó légyen, amely a szálloda éttermének mennyezetén kábult el, és amikor észhez tért a levesben, ré-

műlten mászott a tányér peremére, hogy mentse kurta életét.

Ezen a csendes, elviselhetően meleg júliusi kora délelőttön az erkélyen ült, verseskötetet olvasott, s feljegyezte a megírandó recenzióhoz kapcsolódó észrevételeit. Egy-egy ciklus után ölébe ejtette a kötetet, és maga elé képzelt egy parkosított, bekerített és önműködő kapuval ellátott lakótelepet, ahol mindenki biztonságban van, a háztömbök között nem motoroznak és kerékpároznak át idegenek, nem dobálják szanaszét a cigarettacsikkeket és az összenyomorgatott sörösdobozokat. Olyan kulturált, csöppnyi európai telepet szeretett volna maga előtt látni, mint amilyen tiszta, rendezett és virágoktól színes a város. Ábrándjai azonban másodpercek alatt szertefoszlottak az udvarba nagy sebességgel behajtó és durván fékező személyautótól, amelynek kerekei felszántották a murvát és olyan port kavartak, amelyhez az őszi, reggeli ködök csupán gyámoltalan lehetetnek tűnnek.

Kárpátaljától Füredig

Szabó Eszter június 29-én, szombaton a déli órákban érkezett meg a záhonyi gyorsvonattal Kárpátaljáról Balatonfüredre. Eszter a ráti általános iskola volt tanulója, akinek kitűnő versmondását tízéves kora óta sokszor emlegettük. Többször hallottuk akkor, de a ráti iskolásoktól úgy értesültünk, hogy mióta édesanyját elveszítette, nem mond verseket.

Június elején a posta hozott egy cd-t és egy levelet. Eszter írta, két éve, mióta gimnazista lett, énekelni is tanul, és elkészült az első bizonyíték, melyet elküld nekem és a Kárpátalja Barátai Közhasznú Egyesületnek. Meghallgattuk, megdicsértük és hívtuk, hogy valamikor jöjjön és nekünk is énekeljen.

Így történt, hogy a vonattal megérkezett Eszter az énektanárnőjével és nagyszüleivel, akik édesanyja halála óta mindenben segítik. A nagypapa, *Balogh János*, lévén református lelkész, június 30-án a Fehér templomban ígét hirdetett, unokája, Szabó Eszter pedig gyönyörűen énekelt.

Szállást nálam találtak, de az egyesületünk tagjai – *Sárovis Hajnalka* könyvtárigazgató, *Madaras Annamária*, az egyesület titkára, *Barta Imréné* hitoktató, *Sőptei Géza* presbiter, *Somogyi Károly* gondnok és még sokan mások a cd-lemezek megvásárlásával – mindenben segítettek.

Szabó Eszter (balról a harmadik) szólót énekelt a református templomban

Eszter így köszönte ezt meg levelében:

„Drága Marika néni! Hálaadás, öröm és sok-sok köszönet van a szívemben, hogy már a negyedik alkalommal lehettem Balatonfüreden a Kárpátalja Barátai Közhasznú Egyesület jóvoltából...

Most nem az iskolatársaimmal, hanem nagyszüleimmel és énektanárnőmmel: *Kovács Judittal*, az Ungvári Ukrán Drámai Színház művészijével, akivel együtt énekelhettem a balatonfüredi református templomban ezeket az új egyházi énekeket, melyek a ki-

adott cd-lemezemen is megtalálhatók. Nagyapám Isten ígétét hirdette Pál apostol 1. Kor. 14: 1 verse alapján: 'Igyekeztek a szeretetre'. Nagy öröm töltötte el a szívemet abban az Istentől megáldott órában, mert nem mindenkinek adatik ilyen ajándék, hogy a nagyapjával együtt tegyen bizonyosságot a szeretetről, Jézus Krisztus megváltó kegyelméről az ősi Földön, az ősi templomban, ahol az első padosorban ülhettünk, azon a helyen, ahol Jókai Mór is ült feleségével, ahol hallgatta a Szentírás szavait: 'Igyekeztek a szeretetre'.

Gyorsan teltek ezek a napok, megtekintettük Tihany és Balatonfüred neveze-
tességeit, jártunk a Városi Könyvtárban, múzeumokban, és enyhülést adtak a melegben a Balaton hullámai. Az ötödik napon nehéz szívvel, de gazdag, gyönyörű élményekkel indultunk szűkebb kis hazánk, Kárpátalja felé. Ez az áldott találkozás nem jöhetett volna létre, ha nincs *Petrőcz Lászlóné, Marika* néni, Balatonfüred díszpolgára, aki nemcsak megtanulta, de meg is élte: 'A vendégszeretetről meg ne feledkezzetek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégelték meg'. (Zsid. 13.2.)

Azóta is hálás szívvel gondolunk vissza a Balatonfüreden töltött napokra és az egyesület minden tagjára, akik széppé, gazdaggá tették ott töltött üdülésünket. Milyen jó és fontos: Igyekezni a szeretetre! Sok-sok köszönettel, emlékezéssel: Szabó Eszter, az ungvári Drugeth gimnázium diákja."

Petrőcz Lászlóné
elnök, Kárpátalja Barátai
Közhasznú Egyesület

Katolikus hittantábor Botfán

Június 24–28. között immár 7. alkalommal vehetett részt 37 szorgalmasan hittanra járó és ministráló gyerek egy kis jutalomkiránduláson a plébániánkon működő családközösség-segítő szülői segítségével.

Az idén Botfán a Mindszenty ifjúsági házban töltöttünk el egy hetet, hiszen a hosszú tanév után mindig ránk fér nemcsak a testi, hanem a lelki feltöltődés is. A szervezésben és a lebonyolításban természetesen idén sem voltam egyedül. Családközösségünk aktív szülői (*Munkácsi, Geipl* és az *Izsák* család) segítették a gyerekek ellátását, a programok szervezését.

A lelki programoknál nagy segítségünkre volt *Berkes Péter* atya, aki hétfőn a tábornyitó szentmisét tartotta, *Grazian* atya, zalaegerszegi ferences szerzetes, aki őszinteségével, a gyerekek felé tanúsított szeretetével tanította a gyerekeket és a Csátáron szolgáló *Krisztián* atya. Azon fáradoztam, hogy a kikapcsolódás, túrák, kirándulások, játékok, sok nevetés mellett, a tábortűznél olyan lelki többletet kapjanak a gyerekek, amit az iskolai keretek között, a hétköznapi életben nem mindig lehetőségünk megadni.

Ilyenkor a gyerekek és felnőttek egyaránt kiszakadnak az otthoni környezetből, a napi szentmise, közös imádságok elmélyítik a gondolataikat, megerősítik az imaéletüket.

Rábaközi Rita és tanítványai jutalomkiránduláson a botfai katolikus hittantáborban

Biztos vannak az olvasók között olyan kétkedők, akik azt gondolják, hogy a mai gyerekek nem ilyenek, nem érdekli őket a hit, a helyes értékrend. Én ezt inkább úgy fogalmaznám meg, hogy a gyerekekben benne van a hitnek a vágya, csak talán a környezetük, (a rengeteg negatív példa a társadalomban) nem hagyja kibontakozni, vagy nem fektet rá elég hangsúlyt. A gyerekeknek és a felnőtteknek is szükségük van a ke-
retekre, a szabályokra ahhoz, hogy biztonságban érezzék magukat.

Mint mindenhol, itt is a fontos rendszeresség. Számtalanszor hallom a gyerekektől, hogy én szerettem volna menni, csak anyukám, apukám nem engedte vagy nem vitt el a templomba.

Grazian atya ezt így tanította nekünk: – Egy férfi eléri a Mennyország kapuját, és bebocsátást kér. Az őrt álló kerubok a jelszót kérik tőle.

A férfi vakarózik, teljesen zavarban van: – De hát tudnom kellene, tanultam is a hittanórán, néha a templomban is, de már évek óta nem gyakoroltam és elfelejtettem. – Akkor menj vissza a tisztítóhelyre, és szorgalmasan gyakorolj – mondták az angyalok. Mert a jelszó a napi imádság és az Atya, a Fiú és a Szentlélek egysége.

Nem elég csak vasárnap keresztyénnek lenni, az egész hetünket, a mindennapjainkat át kellene járni a hitnek, az imának, elég sokszor csak a saját szavainkkal elmondani, kérésünket, bánatunkat, hálaadásunkat. Az egyház, az

eukarisztia, a közösség ereje a legfontosabb dolog, de fontos, hogy személyes barátai is legyünk Jézus Krisztusnak. Csütörtökön már ránk sötétedett a templomban, és gyertyafénynél énekel-
tünk, imádkoztunk a gyerekekkel. Megkértem őket, hogy fogalmazzák meg gondolataikat, amiért hálát adnak, vagy amit éppen kérnek, megköszönnek.

Íme, néhány: Köszönöm a barátaimat, akiket megismerhettem a táborban. Kérem Istent, hogy gyógyítsa meg a nagypapámat. Köszönöm, hogy itt lehettem, mert itt olyan kedves volt mindenki. Köszönöm Grazian atya tanítását, ígérem, hogy gyakorolni fogom.

Rábaközi Rita
hittanár

Fenyőfői áhítat

Hajnalban szólt a vekker, a kis-
telefon és az édesanyák kedves hangja: „Ideje felkelni már!” . Nem kellett kétszer mondani, sokan már félíg ébren voltak vagy egészen. Apukák indították a gépkocsikat. Reggel hétre már népes csoport várta a hittantábor vezetőjét, *Aradiné Erikát*, valamint *dr. Horváth Tivadarné Évát, Vámosi Emőket* és *Juditot*, a tanárokat. Hamarosan felkerültek a biciklik az autóra, *Tamás* és *Armin* gondosan állították a pedálokat egymáshoz, hogy el ne mozduljanak az úton. *Betti* és *Melinda* már be is szedték a tábordíjakat. Erika néni elosztotta, melyik kocsiban ki utazik. A jó Isten áldását kérve az utazókra a szülők egy része elbúcsúzott.

Veszprémi vasútállomáson vonatpótló buszra, majd vonatra ült a 25 fős csapat. Vidám nevetgélés, ének, baráti ismerkedés indult. Velünk utazott a Bakonyba a nagycsaládosok 27 fős tábora is. Még ott a vonaton meghívtak bennünket Borzavárra, a hagyományörző táborukba.

Vinyén gulyásleves és palacsinta várt bennünket a Pokol csárdában, a Cuha völgyében. Édes Jézus légy vendégünk... A bicikliket ki-ki kipróbálta, s elindultunk az öt kilométerre lévő fenyőfői táborunkba, ahol már ott vártak a csomagjaink. A Marika vendégfogadó, a frissen renovált napsárga templommal szemben a falu közepén áll. Rend, tisztaság mindent. Az udvar egy kész sportparadicsom. Gumiasztallal, tekével, céldobóval, pingpongasztallal. A félméteres, vastag téglafalak kellemes húst biztosítottak a meleg nyárban.

Esténként a tábortűz fénye mellett szállt énekünk. Jézus szeret minden kicsi gyereket...

Amikor a nap felkel – az *Aradiné Erika* vezette reggeli torna így indult. Majd a közös asztalra együtt tettük fel a reggelit. Mindenkinek dolga volt, mint egy szerető nagy családban. Ki a kenyeret vágta, ki a szalámit. *Kinga* és *Annamária* művészi zöldségtálat készített minden reggel. Aki ételt italt adott... A reggelit szóbaszemle követte *Alexandra* vezetésével.

Mindennap komoly biciklitúrara indultunk. A legnagyobb kihívást a harminckét kilométeres szerdai túra jelentette homokos úton, hegynek fel. Azt az gondoskodást, szerető egymásra figyelmet, ahogyan haladt az úton a hittantáborosok nagy csapata, elmondani sem egyszerű. Megérkezett a nagy csapat a borzavári vendéglátó táborába. A hagyományörző tábor lakói harmincöt liter tejből sajtot készítettek. Kenyerüket maguk sütötték. A házigazdák fehér és barna kecskéivel és a nyuszikkal vidáman játszottak. Többen kipróbálták a népi játé-

kokat is. Pl: fűzfakarika-dobás, fateknőből halászat és a legkedveltebb a két gumicsirke tálba dobása volt.

Hogyan haza? – dugta össze a fejét a két tábor vezetősége. Isten átsegített bennünket, s a Cuha völgyének lejtőjén hazagurult a lelkes csapat. Lefelé már könnyebb volt, jól lehet a Cuha kilenc gázlóján kellett átkarikázni.

Esténként *László atya* jóvoltából misén vehettünk részt, az Árpád-kori alapokra, 1771-ben az Esterházyak által épült templomban, ahol hét gyermek ministrált, többek között *Andris, Balázs, Gábor, Dávid, Betti, Annamari* és *Rolli* felolvastak. László atya úgy tudott prédikálni, hogy nem lehetett nem odafigyelni rá. Mindenki számára tiszta, érthető volt az üzenet. A tábori énekünkkel zártuk a misét – Nem lesz egyedül a szívem többé...

László atya estére is velünk maradt és szabad beszélgetésekre adott alkalmat. A tábortűznél szalonnát süttőt *Franciskának*. A népdaléneklésen többször átvette a vezető szerepet, Érik a szőlő, hajlik a vessző, Széles a Balaton vize, keskeny a híd rajta, Anyám, édesanyám... Ha alkalom adódott, szívesen ugrált a gumiasztalon, focizott vagy éppen célba lőtt.

A táborban *Ádám* jóvoltából az ősi magyar sporttal, az íjászzal ismerkedhettünk meg, *Flórián* és az apukák jeleskedtek különösen a nehéz íj kihúzásában, a pontos célzásban. Itt érvényes volt a fegyelem, az egymásra figyelés. Az anyukák több tepszi süteményét, a házi gyümölcsöket örömmel ettek a gyerekek.

Virág szép tábori zászlót festett, amit a tulajdonos *Marika* néni férjének jóvoltából fel is húzhatunk. A polófestésben *Réka, Evelin* és *Bori* jeleskedtek. Minden nap másik diák rajzolta meg az aznapi túra útvonalát egy hatalmas lepedőre.

Zircen a kilencvennégy éves *Levente* atya osztotta meg velünk élettapasztalatát a fegyelem fontosságáról. Mesélt a cserkész-táborokról. Életében mintegy kilencven táborot vezetett. Ő ült az apátság padján a parkban, a hittantáborozók padon, földön körülötte, s áhítattal hallgattuk őt. A végén kedvenc énekét énekel-
tük: Márványkőből, márványkőből van az édesanyám keresztje...

A pannonhalmi bencés szellemiséget, a kialakuló barátságot *Janó* jelenléte fűzte erősebbé.

Tanítványként négy-öt fős csoportokban látogattunk a falu lakóihoz. Énekelünk nekik, kérdéseket tettünk fel, s meghívtuk őket az esti szentmisére, melyet a fiatal tihanyi bencés, *Jeromos* atya tartott. Hagyományörző közös néptáncsal zártuk a tábor.

Kerekes-Horváth

Nyugállományban Gyűrű Géza atya

A július 14-i szentmisén jelentette be *Gyűrű atya*, a Füredi Római Katolikus Egyházközség plébánosa, hogy – korára való tekintettel – visszavonul. Nagyon szép prédikációban köszönte meg, hogy közel harminc évig lehetett Füred plébánosa. A hívek nevében *dr. Munkácsy János* diakónus méltatta az atya hosszú, szeretet-

teljes és fáradhatatlan szolgálatát. Remélhetően lesz rá még mód, hogy későbbiekben a város a hívekkel együtt ünnepélyes keretek között köszöntse őt, aki egyben a fürediek díszpolgára is.

A veszprémi érsek atya *Dasek Viktor* káplánt július 15-i hatállyal nevezte ki új plébánosnak.

Csizmazia Szilveszter

Füredi gazdák emlékére

Az elmúlt esztendőben az Országgyűlés június 29-ét a kuláküldözés idején tönkretett magyar gazdák emléknapjává nyilvánította. Ez a nap Péter-Pál napja, az aratás kezdete, amely a parasztság számára egyfajta ünnep volt.

Mi, a balatonfüredi gazdák leszármazottjai, már az országos döntés előtt két esztendővel felállítottunk egy kopjafát a református temetőben. Tettük ezt azzal a céllal, hogy évente felkeressük ezt a helyet, ahol együtt emlékezünk családtagjainkra, akiket a kommunista rendszer kisemmizett, de Füred életében jelentős szerepet játszottak.

Gyermekkorom óta szívesen hallgatom nagymama történeteit a régi Füredről, háborúról és a családunk életéről. Írásomat ő és még néhány füredi gazdacsalád elbeszélése alapján állítottam össze.

1945 előtt a füredi gazdákat az erős összetartás jellemezte szomszéd, barát és rokon között. Hitben élő, többségében református emberek voltak, és gyermekeiket is ebben a szellemenben nevelték tisztességre, becsületre, munkára. A község és az egyház meghatározó szereplőiként, presbitereként, bírót is találunk köztük. Földjeiket nagy gonddal művelték, szántottak, vetettek, arattak. Jól ismerték, Füred melyik részén terem jó kukorica, burgonya, szőlő vagy barack.

A községért, ha kellett, együtt mozdultak meg. A szanatórium és a kikötő építésében önkéntes fúvarral szállították a követ a köbányából, segítettek az építkezésben. A kultúrház, ma Városi Könyvtár építése is hasonlóan készült, mellette jelentős anyagi támogatást is nyújtottak. Egyiküknek óriási szerepe volt abban, hogy megakadályozta a hajógyár kitelepitését. A háborúba elvitt katonák itthon maradt hozzátartozóit rendszeresen segítették étellel.

A közös érdek is összekapcsolta őket. Cséplőgépet vásároltak, együtt vállalták annak javítását, üzemeltetését. Ezzel csépelelték Füred összes gabonáját. Gazdatársak voltak, a behordást is közösen végezték.

A község is segítette őket. Füreden akkoriban nagyon kevés volt a napszámos, ezért Zala megyéből telepítették át munkásokat, akiknek házat is építettek. Ezek voltak az Oncsaházak. Igaz, a betelepített munkások később a hajógyárban vállaltak munkát.

Megalakult az önkéntes tűzoltóság, a református dalárda, amelynek tagjai voltak. Bálákat rendeztek, melyek bevételét további fejlesztésekre fordították.

A háború alatt a gazdáknak beszolgáltatási kötelezettségük volt, nemcsak a lakosság, hanem a megszálló szovjet hadsereg

élelmezéséről is ők gondoskodtak, így volt ez Füred tekintetében is.

1945 után a kommunisták, a hatalom megragadásával kíméletlen harcot indítottak a magyar parasztság ellen. Céljuk a hagyományos paraszti életforma lebontása volt. 1948–1953 között háromszorosára növelték a terheiket, kuláknak kiáltották ki őket. Elméletben a kuláknak legalább 25 hold földje volt, gyakorlatban a helyi pártvezetés mondta meg, ki számít annak. Listát készítették, és aki ezen szerepelt, akkor sem kerülhetett le róla, ha közben túladott a földjén vagy szétíratta a családtagok között.

1949-ben bevezették a kulákadót. A beszolgáltatási kötelezettséget időre kellett teljesíteni. Folyamatos zaklatásnak voltak kitéve, rendszeresen ellenőrizték pókhálós-e a pajta, szemetes-e az udvar, piszkos-e a padlás. Mindenért büntettek, állandó nyomás alatt tartva őket, hogy földjeiket beszolgáltatassák. Esténként gyakran rátorokt a családra, a családfőt elhurcolták, és egész éjjel fogva tartották, többször megverték. Állandó pszichés és fizikai terrorral sanyargatták őket. 1951–1953 között minden füredi gazda átadta földjének egy részét az állami gazdaságnak, a másik felét pedig az 1959-ben megalakult tsz-be vitték, a gépekkel, állatokkal. A hatvanas évektől saját földjeiken dolgoztak mint traktoros, rakodómunkás reggeltől késő estig, minimális fizetésért. Megtörtént, hogy a tsz bért sem tudott adni.

Vagyonának elvesztését nem mindenki tudta feldolgozni és öngyilkosságba menekült, vagy örökké keserű, családott emberként élte le életét.

A nagy szegénység mellett életük más tekintetben is megváltozott. Méltánytalanul megbélyegezték, osztályidegennek, rendszerellenesnek tekintették őket. Gyermekeik eleinte felsőbb oktatási intézménybe egyáltalán nem, később is nagyon nehezen kerülhettek be. Vezető beosztásban, felelősségteljes munkakörben nem helyezkedhettek el.

Ezekért a megaláztatásokért, szenvedésekért soha, senki nem kért bocsánatot. A rendszerváltozáskor visszakapott földek pedig tényleg csak pótlásként szolgáltak.

Fontos, hogy mindezeket elmondjuk gyermekeinknek, unokáinknak, hiszen minden arra készítet bennünket ebben a világban, hogy a mának éljünk, ne törődjünk a múltunkkal, így a jövőnkkel sem.

Meg kell őriznünk közösségünk arculatát, hagyományainkat. Ez nem megy anélkül, hogy ne ismernénk, honnan jöttünk, kik voltak és mit tettek ősaink.

Ujhelyiné Károlyi Krisztina

Kávéházi történet

Mostanában jó lehetőségeket kínálnak a termelői piacok a találkozásokhoz. Ezeken a helyeken nemcsak az ízek világa tárul fel, hanem a kínálat részeként különböző mesterekkel, alkotókkal is találkozhatunk. Ilyen remek helyen, a hévízi piacon fedeztem fel a színvonalas üvegfestményeket és azokat árusító alkotójukat, a Kaposváron született Ambrus Editet. Meghívtam, hogy állítson ki Balatonfüreden. Így, június 25-én, a rekkenő nyár kora estéjén együtt vártuk az Óvárosi Művész-kávézóba az érdeklődőket.

Edit 1988 végén került a Rippel-Rónai Múzeumhoz Kaposváron régészeti rajzolóként. „Sokan vágnak arra, hogy munkájuk során is azt a tevékenységet végezhessék, ami érdeklődésükhöz, képességükhöz közel áll. Nekem ez megadatott. Kevesen tudják, hogy a régészeti munkában nemcsak szenzációs feltárások és mindennapos érdekességek vannak, hanem annak nagy része tulajdonképpen monoton rendszerezés és pontos dokumentálás. A publikációkhoz szükséges rajzokat, tussal, csőtollal készült pontos megfigyelést igénylő leletrajzokat és grafikákat készítek. Mára már mindez kiegészült a számítógép adta lehetőségekkel, és a grafikai munka sokszínűbb lehet, nagyon élvezetes egy photoshop segítségével előállított rekonstrukciós rajz sírokról, korabeli viseletekről, vagy a különböző használati tárgyakról, kályhacsempékről, ékszerekről. Nagyon szeretem a munkámat, bár a múzeumok hely-

Ambrus Edit (balra) régészeti rajzolóként kezdte művészi pályáját. Megnyitó a művész-kávézóban

zete, felépítése változott és a szakmai munka egy része is módosult. Maradt viszont a sírokban vagy bármilyen más feltárási területen lévő talány, hiszen a föld bármit rejtget.

A régészetből fellelhető motívumok arra sarkalltak, hogy ezeket valamilyen formában előbb-utóbb, számomra közel álló témák körébe rendezve feldolgozhasam, alkalmazhasam akár az üvegfestés terén vagy egyéb technikákkal, pl. tusrajzokkal. Kiemelten érdekelnek pl. a reneszánsz kályhacsempék, amiknek egy része munkám folyamán is kezembe került, aztán a stilizált állatalatok, állatküzdelmi jelenetek motívumai – ez egy elég nagy terület. Persze az már fantázia kérdése is,

hogy egy ötvösmunka díszítése vagy egy általában zöld mázas kályhacsempé (amelyek viszont nagyon gazdag formavilágúak) milyen színekben jeleníthetők meg pl. üvegen. A kiállított munkáimnál láthatóak a grafikai alapok is ezek némelyikénél rövid ismertetővel.

Az üvegfestést nyolc évvel ezelőtt kezdtem el. Általában ezzel kapcsolatban az üveg áttetszőségét és a fényekkel való kölcsönhatást szokták emlegetni. Engem nem ez vonzott elsősorban, hiszen leginkább faliképeket festek, amelyek keretbe kerülnek és ott nem is áttetszőek. Ám varázslatos, ahogy különböző napszakokban vagy egy lakás környezetében más-más hatást idéz elő en-

nek a festékek a játékosága. A hagyományos üvegfestés mellett eljött az ideje, hogy kicsit más anyaggal kombinálva érdekes hatású képeket készítek. Így előkerült a textil, akár a csipke is, rákerült az üvegre, de rákerült az akril (ami nagyon hálás és jól használható festék), és egymással kombinálva alkotnak mostanában számomra olyan felületet, amelyen kifejezhetem, amit szándékozok.”

Ambrus Edit munkáihoz kerekettek készít a párja, aki így nemcsak életének, de alkotásainak is részese. Az Óvárosi Művész-kávéházban augusztus közepéig volt látható a kiállítás, melyet megnyitott e cikk szerzője:

Soltész Mária

Siker Mezőkövesden

A füredi hízműhely Mezőkövesdre, a 27. országos Kisjankó Bori hízműpályázat díjkiosztójára kapott meghívást júliusban.

A pályázatot a Hagyományok Háza és a Matyó Népművészeti Egyesület hirdette meg a magyar népi hízművek és viseletek hagyományainak megőrzése és továbbfejlesztése, a régebbi, kevésbé ismert stílusok felkutatása és feldolgozása, továbbá olyan népi iparművészeti hízművek készítése céljából, amelyek mind művészi, mind használati érték szempontjából megfelelnek a mai kor követelményeinek.

A fürediek két tájegység hízműkultúráját dolgozták fel, sióagárdi öregek és parajdi meggy-színű gyapjúgarnitúrát küldtek a megmérettetésre. A kiállítást, amely a legrangosabb kiállítás, háromévenként hirdetik meg. Idén 123 alkotó, illetve alkotóközösség közel kétszáz hízműt mutatott be a pályázaton.

Ebből a legmagasabb minősítések száma 233. A Balatonfüredi Örökségünk Hízműhely anyagai A minősítést kaptak mind tervezésben, mind kivitelezésben. A

Ezúton szeretnék köszönetet mondani Hári Lenke alpolgármester asszonynak a lehetőséget, hogy csoportosan, ezen a szép napon ott lehettünk, és egy kisbuszt rendelkezésünkre bocsátott. Szeretnék továbbá köszönetet mondani minden kedves balatonfüredi lakosnak, akik a hosszú évek során támogatták és támogatják munkánkat. Egyben felhívást szeretnék tenni, hogy a hízműhely mindenki számára nyitott, és minden kedves érdeklődőt, hímezni vágyó aktív nyugdíjast és fiatal szívesen várunk, megtanítjuk a hízmű csodálatos világára.

zsűri ezért úgy döntött, hogy a fürediek munkáit kiemelt jutalomban részesítik. A hízműpályázatra benyújtott színvonalasan kivitelezett munkák elismeréseként a Nemzeti Erőforrás Minisztérium III. díját és elismerő oklevelét mondhatják a magukénak.

A kiállítás Mezőkövesden, a közösségi ház emeleti nagytermében 2013. július 5-től szeptember 15-ig látogatható.

Szuper Miklósné,
az Örökségünk Hízműhely vezetője

Napilap-kézbesítés

2013. július közepén a Magyar Posta (MP) két tisztviselője közölte, Balatonfüreden a Fidesz és a kormány napilapjait minden reggel 07.00 órakor kézbesítik.

A Népszavát csak akkor, ha a levélkézbesítő valamikor a nap folyamán a címzetthez ér.

Elektromos levélben kérdeztem az MP ügyfélszolgálatát, ha a reggel 07.00 órakor kézbesítendő valamelyik napilapra előfizetek, kihozzák-e vele a Népszavát is?

Válaszuk: Tájékoztatom Önt, hogy a Népszava c. lapot abban az esetben sem tudjuk 07.00 óráig kézbesíteni, amennyiben előfizet valamelyik, a posta által terjesztett és 07.00 óráig kézbesítendő lapra.”

2013. július 25-én 14 órakor az MP Balatonfüred 2. számú hivatalában lévő postabolt eladóját megkérdeztem, ha előfizetek a Magyar Hírlapra és a Magyar Nemzetre, azokat milyen időpontban kézbesítik a lakásomra. A válasz: „Minden hétköznap 07.30 óráig a lakására kézbesítik azokat a napilapokat, mert a megkötött ... szerződés alapján tárgynapi kézbesítést vállaltak”.

Magánvéleményem: Lehet jó szerződést kötni, de ez speciel egy elrontott, polgárellenes, nem polgárbarát szerződés, amely senkinek, főleg az „állami” MP szolgáltatási kötelezettségének nem használ.

Lehetne hivatkozni különböző polgári, emberi stb. jogokra. Talán az alaptörvény IX. cikk 2.) bekezdésére, a XXVI. cikkre stb. A megoldás csak a Magyar Postán múlik, ha visszatér azokhoz az értékekhez, amelyek a múlt század nagy részében jellemezték.

Családunk 1926 óta előfizetője a Népszavának, amelyet azóta, kb. 2013 májusáig minden kora reggel kikézbcsítették, annak ellenére, hogy közben volt Horthy–Rákosi-éra, és akkor is ferde szemmel néztek a Népszavára és előfizetőire.

Ma, 2013. július 26-án 15 óra 15 perckor hozták meg a Népszavát.

Ratkó Sándor Pál,
Balatonfüred

Sirály táncfesztivál

A nagy sikerű Sirály táncfesztivált negyedik éve szervezi a Múzsza Művészeti Egyesület az önkormányzat támogatásával

A Múzsza Művészeti Egyesület szervezésében júniusban láthatta a nagyközönség a művészeti egyesületek táncbemutatóit a Kisfaludy színpadon.

A X. Sirály táncművészeti fesztivál megnyitóján dr. Bóka István polgármester elmondta, hogy Balatonfüreden több olyan rendezvény van, amelyet „szent örült” civil szervezetek rendeznek. Ilyen civil szervezet a Múzsza is, amelynek immár negyedik éve köszönhetjük a Sirály táncfesztivált.

A polgármester az elmúlt tíz évet és a fesztivál létrehozójának, Balogh Erzsébet táncoktatónak a nevét méltatta. Köszönetét fejezte ki a mostani szerve-

zőknek, Héhn Zsuzsának, a Múzsza elnökének, Nagyné Csitári Évának, valamint Róthné Major Klára moderntánc-pedagógusnak, a fesztivál művészeti vezetőjének a munkájáért.

A táncfesztivál a fiatalok bemutatkozásra ad lehetőséget, ezért szeretné – mondta a polgármester –, ha még több gyerek kapna lehetőséget, hogy részt vegyen a fesztiválon. Az idei versenyre az ország több városából, többféle stílusú táncsal érkeztek a versenyzők. A zsűriben a társadalmi tagokon túl ismert táncművészek foglaltak helyet. Lőrincz Katalin Harangozó-díjas és Lovas Pál Liszt Ferenc-díjas balett-táncosok értő szemmel figyelték a gyerekek előadásait. A gyermek korcs-

portban az I. és II. díjat is az egri Pódium Tánc- és Balettiskola táncosai kapták. A III. díj a budapesti Evia Tánc- és Mozdalművészeti Alapítvány táncosaié lett.

A junior korcsoport I. díját a budapesti Kolibri Táncgyógyesület, a II. díjat a Pódium Tánc- és Balettiskola, a III. díjat a szigetszentmiklósi FMM-RG táncosai érdemelték ki.

Az ifjúsági korcsoportban táncolók közül az I. díj Evia Tánc- és Mozdalművészeti Alapítvány, míg a II. díj az Óbuda Mozdalművészeti Iskola táncosainak jutott. A III. díjat az Evia Tánc- és Mozdalművészeti Alapítvány ifjú táncosai érdemelték ki.

A felnőtt korcsoportban I. díjjal a zsűri az Óbudai Mozdalmű-

vészeti Iskola versenyzőjét, Pers Júliát jutalmazta.

A táncosoknak a különdíjakat a Múzsza tagjai, Bálint Sándor, Fritz Mónika textilművész, Héhn Zsuzsa, Pálffy Károly festők, valamint Balatonfüred város önkormányzata ajánlotta fel.

Gyermek korcsoportban a zsűri a komlói Közösségek Háza Fonti Five Táncsoportját, a Szigetszentmiklósról érkezett gyerekek showtánc-produkcióját, továbbá az egri Pódium Tánc- és Balettiskola növendékeit jutalmazta.

Küöldíjat érdemelték ki még a Kolibri Táncgyógyesület és a Pódium Tánc- és Balettiskola junior növendékei is.

Hanny Szabó Anikó

Az utazás dalai

Az Anna-báli kísézőprogramok záróakkordja szó szerint Wolford Alexandra énekművész előadása a bál másnapján. Az est házi-asszonya Hári Lenke alpolgármester asszony volt, aki Alexandrát eddigi pályájáról kérdezte.

Alexandra Arács on énekel

Alexandra Balatonfüredről indult útnak, Veszprémben, majd Szegeden tanult, ahol diplomát szerzett. Az est címe: Az utazás dalai.

– Valóban nagy volt az út, amelyet megtettem, tanulmányaim során és kilométerekben is egyaránt. Zenei óvodába jártam, ahol fuvalátni tanultam. Zárkózott kisgyerekek voltam, keveset beszéltem és játszottam más gyerekekkel, így nagyon sok időm jutott a hangszer tanulásra. A Bem József Általános Iskolában Bónyai Mária énektanár nő szerettette meg velem az éneklést. A népdalfeldolgozások megérintették a lelkemet, a mai napig is nagyon szeretem énekelni őket. A középiskolát a Lóczy Lajos Gimnáziumban kezdtem el, és ha néha nem is volt kedvem énekelni, egy idő után mindig hiányozni kezdett az éneklés. Így Veszprémben a zeneművészeti konzervatóriumba jelentkeztem, majd a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karára jártam,

ahol idén júniusban a klasszikus énekszakra diplomát szereztem. Az est folyamán elénekelem Bartók és Kodály népdalfeldolgozásai, Gluck, Dvorák, Puccini, Donizetti, Lehár Ferenc áriái mellett a diplomamunkámat, Raph Vaughan Williams The Vagabond című dalát is.

Ugyanakkor Alexandra továbbra is Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekarának a tagja, tanulmányai alatt is fellépett és fellép a fúvószenekarral. Tervei között szerepel, hogy felvételt nyerjen a Széchenyi István Egyetemre, így Veszprém, Szeged után következik egy újabb „utazás”, a győri egyetem az életében.

A koncerten Kiss András, a Ferencsik János Zeneiskola tanára zongorázott, meghívott előadóművészek pedig Nagy Máté Előd játszott harsonán.

Hanny Szabó Anikó

Diák járőrök a városban

Júliustól augusztus 19-ig a Szent Benedek Gimnázium Balatonfüred, Széchenyi Szakközépiskola Tagintézménye első, második, harmadik évfolyamos rendészeti fakultációs diákjai megelőzési diák járőrként tevékenykednek Balatonfüred város frekvenciáit, nagy tömegeket vonzó helyszínein.

A 121 diák egységes formaruhában, hetente 10–12 fős csoportokban, kettesével teljesít preventív diákjárőr-szolgálatot.

A diák járőrökkel a Kisfaludy és Esterházy strand parkolójában, a Tagore sétányon, a Zákonyi Ferenc utcán, a Füred kemping körzetében, valamint a Kisfaludy

strand bejáratánál bűnmegelőzési minicentrumot működtetünk. A vidéki diákok bázisul iskolájuk kollégiuma szolgál, ahol szállást és étkezést kapnak.

Hétfőtől vasárnapig minden nap 12.30–18.30 közötti időben a fenti helyszíneken tevékenykednek a diákok gyalogosan, illetve kerékpárossal, akik különféle preventív kiadványok népszerűsítésével, hasznos információkkal, valamint kiemelt figyelemmel segítik a hazai és a külföldi állampolgárok nyaralását, és tevékenységükkel döntően hozzájárulnak a közbiztonság és a közrend biztosításához.

Szekeres Kornél
rendőr őrnagy,
megelőzési főelőadó,
Balatonfüredi
Rendőrkapitányság

Vadnai Jonatán világ- és Európa-bajnok

Vadnai Jonatán, a Balatonfüredi Yacht Club tizenöt éves versenyzője a Laser 4.7 ifjúsági világbajnokságon U16 korosztályban világ- és Európa-bajnok lett, míg az U18-as korosztályban ezüstérmet szerzett. A világversenyen közel ötven ország 247 fiú

versenyzője indult. A viadal tovább folytatódik.

Vadnai Jonatán az utolsó napon rendezett két döntő futamban elért eredményével a hetedik helyről lépett előre.

A lányoknál is kitűnően szerepeltek a magyarok. Virág Flóra

az utolsó versenynapon kiváló vitortlázással, 3. és 2. helyezéseivel az összetett 32. helyről jött fel a hetedikre. A 15 éves Érdi Mária is nagyszerűen versenyzett. Ő végül a 11. helyen végzett élete első világversenyén, amelyen 124 lány indult.

A fiúknál az U18-as versenyt a török Anil Cetin nyerte, egyetlen ponttal előzve Vadnait. Harmadik az ausztrál Nicolas Conon lett. A lányoknál spanyol aranyérem született Silvia Morales Gonzalez révén.

BFN

Vadnai Jonatán szelek szárnyán, hullámok hátán hasít a siker felé

Érdi Mária remek technikával a 11. helyen zárt első világversenyén

Jubileumi megemlékezés

1993. május 24-én Balatonfüreden a Barlang borozóban alakuló és elnökválasztó gyűlést tartottak a balatonfüredi és környéki 56-osok.

Közel félszázán voltunk különböző korosztályt képviselve, különböző helyekről és véleményekkel. Kemény viták voltak, de – tiszteletben tartva egymás véleményét – megalakult az 56-os Szövetség.

A meghívott vendégek az Országos 56-os Szövetség részéről Rác Sándor, dr. Tamás Károly, Németh László, Egressy Károly és Ender János voltak. Tiszteletünket és köszönetünket fejezzük ki Pálfi Nándornénak, hogy abban

az időben, akkor és ott merte vállalni, hogy az 56-os Szövetség megalakulásához ellenszolgáltatás nélkül helyszínt biztosítson részünkre.

Húsz év hosszú idő, főleg azoknak az idősebbeknek, akik bizonyíthatóan részt vettek az 56-os eseményekben, harcokban. Sajnos már sokan eltávoztak az élők sorából. A még életben lévő alapító tagok mégis szép számmal jöttek össze májusban, hogy megünnepeljék a húszéves évfordulót. Reméljük, hogy a Nagy Imréről, Kósa Pálról elnevezett emlékparkok Balatonfürednek mindenkor emlékezőhelyei lehetnek az 56-os eseményekről való megemlékezésekhez.

Brenner Imre

Tizenhatan távoztak

Jelentős változásokon ment, megát a Balatonfüred FC csapata. Az előző idényt a Bakony-csoport meghatározó élcapataként teljesítő BFC-től tizenhat játékos távozott.

Pető Tamás új kerettel indít

– Július 8-án egy teljesen új kerettel vágtunk neki a mostani szezonnak. Sokan távoztak tőlünk, igyekszünk őket megfelelően pótolni – kezdi a felkészülés nehézségeit taglalni *Pető Tamás*, a csapat edzője. Korábban hat játékos ingázott Győr és Füred között, ez most megszűnt, hiszen egyik futballista sem tagja már a keretnek. Pető a „győri különítményből” csupán *Szabó Attila* és *Babics Zsolt* távozását sajnálja, mert ők meghatározó tagjai voltak az elmúlt évadnak.

A fennmaradó tíz játékos nagy részétől szakmai okok miatt vált meg a stáb. Az átigazolási időszak

NB III-ban is meghatározó szerepet kíván betölteni a csapat.

Nagyon sok munka áll még a BFC előtt, célkitűzésekről Pető Tamás nem kívánt nyilatkozni, de továbbra is azon van, hogy minden mérkőzést meg kell nyerni. Egységes, szerethető csapatot szeretne látni a pályán. Véleménye szerint az átszervezett harmadosztály erősebb az előzőhöz képest. – A csoportot elnézve azt látom, hogy hat-nyolc azonos képességű csapat van, de ez nem azt jelenti, hogy megelégszünk a középmezőnnyel, pláne úgy, hogy még célkitűzésekről egyelőre nem beszélhetünk.

Augusztusban több edzőmérkőzést kötött le a szakmai stáb. Igyekeztek olyan csapatokat ideszervezni, amelyek inkább a minőséget, mint a mennyiséget képviselik. A bajnokság augusztus 17-én kezdődik meg.

Szendri Péter

Szent István-napi teniszverseny

Augusztus 16–17–18-án rendezik meg a hagyományos Szent István-napi teniszversenyt a balatonfüredi Kiserdőben.

A verseny szervezője a Balatonfüredi Petőfi Sportkör, helyszín pedig a kiserdei négy salakos tenispálya. A teniszverseny több évtizedes hagyományra tekint vissza, és az elmúlt évekhez hasonlóan több mint száz verseny-

zöt várnak az ország minden tájáról. A Szent István-napi teniszverseny országosan jegyzett és a Magyar Tenisz Szövetség naptárjában is szereplő veteránverseny, amelyet kiemelkedő fontosságú rendezvényként tart meg a Petőfi Sportkör.

Ezzel a versennyel igyekeznek méltó utódai lenni elődeinknek, hiszen a Kiserdőben már 1887-től

rendeztek teniszversenyeket. A sportkör vezetése minden érdeklődőt, teniszbarátot szívesen lát a rendezvényen.

Az eseményről és magáról a versenykiírásról a sportkör honlapján, a www.petofisportkorfured.hu oldalon kaphatnak az érdeklődők részletes tájékoztatást – mondta el lapunknak *dr. Hajba Csaba* versenyigazgató-helyettes.

Judósok nyári tábora

A mintegy ötven judós megfelelő körülmények között, 300 négyzetméter tatamin tudott edzeni

Negyedik alkalommal rendezte meg a Ronin Judoklub Balatonfüred nyári táborát a városban. A szervezők szívesen látták más klubok versenyzőit is.

– Szerencsére érkeztek is szép számmal, többek között Szombathelyről (Vasi Virtus SE), az ausztriai Ottensheimből, Zircről és természetesen Balatonfüredről is. A mintegy ötven judós megfelelő körülmények között, 300 négyzetméter tatamin tudott edzeni – elemezte az egy hetet szám-

szakilag *Bartus István*, a klub vezetője. A tábor gerincét a napi három edzés alkotta, amit a résztvevő klubok edzői tartottak. A tematikát úgy határozták meg, hogy maximálisan segítsék a résztvevők fejlődését. A napi három edzésből egy küzdelmi volt, egy pedig valamilyen speciális technikát vagy edzésmódszert mutatott meg.

Természetesen, ha nyár és Balaton, akkor a szórakozásnak is helye volt. A fiatalok többek között megnézték a Lóczy-barlangot, részt vettek egy motorcsónakázással egybekötött vízi rend-

őrségi bemutatón. Nem mellékesen megnyertek egy strandröplabda-bajnokságot is, ezzel jelezvén, hogy a labdajátékokban is otthonosan mozognak a cselgáncsozók. A jó időnek köszönhetően sokat strandoltak a gyerekek. A tábor zárásaként, az utolsó este sayonarpartit tartottak, tábor-túzzal és bográcsoszással.

A visszajelzések alapján jövőre ismét sokan eljönnek, sőt, hozzák magukkal az ismerőseiket is, bízva a jó hangulatban és a kitűnő időben.

Szendri Péter

Véget ért a balatonfüredi vébé

Svenja Weger (Ger – Laser Radial lányok) és Mitchell Kennedy (Aus – Laser Standard fiúk) az új U21 korosztályos világbajnokok a Laser hajóosztály olimpiai típusaiban.

A Groupama–OTP Balaton Laser Worlds világ- és Európa-bajnoki versenysorozat utolsó napján a gyenge szélben egyetlen döntő futamot sikerült megrendezni Balatonfüreden. A szél átlagos ereje alig-alig haladta meg a nemzetközi osztályszövetség által meghatározott minimális, 5 csomós értéket. Az utolsó futam délben halasztás után kezdődhetett, és a mezőnyök célba futása után legyengült, így további futam-

okat nem indíthatott már a verseny rendezőse. Így a kvalifikációs sorozat után ez az egyetlen döntő menet volt, ahol már arany- és ezüstcsoportokra bontottan küzdhettek a versenyzők.

Ez a legrosszabbul a fiúk versenyében hat futam után vezető lengyel *Tadeusz Kubiakot* érintette. Mivel a rajt után versenybírói büntetést kapott, a versenysorozatban már a másodikik, ezért ki kellett állnia. Viszont a versenykiírás értelmében döntő futam eredménye csak akkor válik kiejthetővé, ha abból többet is

A fiúknál az ausztrál Kennedy (jobbra), a nőknél a német Weger diadalmaskodott (lent)

futnak, így az egyetlen ilyen eredmény mindenképpen beleszámlított a végeredményébe. Így a 12. helyre esett vissza a szinte biztos elsőről.

A futamot az ausztrál *Mitchell Kennedy* nyerte, aki ezzel a világ-bajnoki címet is megszerezte. Második és Európa-bajnok a norvég *Hermann Tomasgaard* lett. Az U19-es korosztály győztese, világ- és Európa-bajnoka a német *Theodor Bauer* lett.

A lányok között, vagyis a Laser Radial osztályban fölényesen diadalmaskodott a sorozatban mindvégig élen álló német *Svenja Weger*, aki a egész heti magabiztos versenyzését méltó módon

zárta az utolsó futam megnyerésével.

A legjobban szereplő magyar ezen a héten *Virág Flóra* volt. A Laser 4.7-ben U18 világbajnoki nyolcadik helye után a második héten már a nagyobb vitorlázati olimpia Laser Radiálban vitorlázva a három évvel idősebbek között is remekül helytállt. Négy futamon is a legjobb tíz közé került a 91 hajós mezőnyben. Az utolsó futamon, a legerősebbek aranycsoportjában 2. lett. Végeredményben a 21. helyen végzett.

Részletes végeredmények a verseny honlapján: <http://www.balatonlaserworlds2013.com/regnata-information/results/>

Hamarosan kész a központ

Várhatóan szeptemberben befejeződik a rekreációs központ építése.

– A rehabilitációs központban az egyesület tagjain kívül várjuk külsős személyek és csapatok jelentkezését is, amennyiben a kapacitás és egyéb körülmények mindezt lehetővé teszik. Szeretnénk, ha az impozáns épületben sportorvos, masszőr, fizioterapeuta és gyógytornász dolgozna. A rekreációs központ a sport-sérülésekből való felépülést szolgálja – jegyezte meg *Csákvári Tamás*, a BFC elnöke.

Jó hír, hogy szeptember 1-jén a kiszolgálóhelyiség építkezése kezdődik meg a régi klubház helyén. Itt a beruházás előreláthatólag májusban fejeződik be. Csákvári Tamás szerelné, ha jövő nyáron a minden igényt kielégítő épületeket hivatalosan is átadnák, ahogy az már lenni szokott, egy neves csapat elleni mérkőzéssel. Mint ismeretes, korábban járt már Füreden az Újpest, őket követte az FTC, de a klub vezetősége mindent megtesz annak érdekében, hogy egy népszerű gárda látogasson a Balaton partjára.

A két épületre 174 millió forint támogatást kaptak, a beruházások összköltsége meghaladják a nettó 250 millió forintot. Csákvári Tamás megjegyezte, hogy függőben lévő TAO-s pályázatuk van még, mely az egyesület működésére, illetve az új épület berendezési tárgyainak költségeire vonatkozna.

Szendri Péter

2013. SZEPTEMBER 13-14.

EGÉSZSÉG-SZÜRET

TÉRÍTÉSMENTES VIZSGÁLATOK

Hallásszűrés	Dr. Bánki Magdolna
Allergiateszt	fül-orr-gégész és
Felső légúti daganatszűrés	audiológus szakorvos
Légzésfunkciós vizsgálat	Prof. dr. Strausz János
CO-mérés dohányosoknak	tüdőgyógyász és onkológus
	szakorvos
Festékes anyajegyszűrés	Dr. Gerencsér Kinga
	bőrgyógyász és
	kozmetológus szakorvos
Méhnyakszűrés	Dr. Sarkady Miklós
	főorvos-nőgyógyász szakorvos
Plasztikai sebészeti konzultáció és előadás	Dr. Fierpasz Ferenc
	plasztikai sebész

Helyszín:
BALATONFÜREDI SZAKRENDELŐ, Csárda u 1.

Bejelentkezés és információ:
06/30 9288 588
06/70 3741 280

HONDA
The Power of Dreams

PRAKTIKUM

SZENVEDÉLY

KÉPES LEHET EGY AUTÓ EGYSZERRE KIELÉGÍTENI AZ IGÉNYEIT ÉS A VÁGYAIT?

Ha a HONDA CIVIC-ről van szó, mindenképpen. Praktikus és szórakoztató, környezetbarát és gyors, erős és hatékony. A paletta pedig most újabb taggal gazdagodott. Májusban már Magyarországon is elérhető az új 1.6 i-DETEC dízel CIVIC.

NEM SZERET KOMPROMISSZUMOKAT KÖTNI? VÁRJUK TESZTVEZETÉSRE MÁRKAKERESKEDESÜNKBEN.

A képek illusztrációk. 3,6-6,4 liter/100 km, CO₂-kibocsátás: 94-150 g/km.

Bike Extrem
KERÉKPÁRSZAKÜZLET ÉS SZERVIZ
Balatonfüred, Ady Endre u. 21. Tel.: +36 30 41 132 41
www.facebook.com/bikeextrem.hu

Megérkeztek Balatonfüredre

a **KROSS** kerékpárok!

Hűsítő ajánlatunk!

NAPSZEMÜVEGEK 30-40% KEDVEZMÉNNYEL!

Szemüvegkeret + szemüveglencse együtt ~~19.890 Ft~~ helyett **csak 9.890 Ft!**

Rendkívüli INGYENES* szemvizsgálat augusztus hónapban!

Ajánlatunk akciós szemüvegkeretekre és egyfókuszú szemüveglencsére vonatkozik (±4.00 Dptr. ±2.00 Dcyl-ig).

Füred Optika
Balatonfüred, Ady E. u. 31.; Tel.: 87/480-737

Az akció augusztus 1-31-ig tart.
*Szemüvegrendelés esetén ingyenes a szemvizsgálat.
Egészségpénztári kártya elfogadó hely.